

Examenreglement

2019-2020

Inleiding

Voor je ligt het Examenreglement 2019-2020. In dit document zijn alle regels en afspraken omtrent de (school)examens genoteerd. Zowel de school als de leerlingen zijn aan deze regels en afspraken gebonden.

Samen met het PTA van je afdeling (waarin de inhoud, de weging en de duur van je toetsen zijn vastgelegd) vormt het Examenreglement een eenheid.

Inhoud

HOOFDSTUK I	ALGEMENE BEPALINGEN EXAMEN	3
HOOFDSTUK II	INHOUD VAN HET EINDEEXAMEN	7
HOOFDSTUK III	HET SCHOOLEXAMEN	9
HOOFDSTUK IV	TOETSEN EN BEOORDELINGEN VAN HET SCHOOLEXAMEN	12
HOOFDSTUK V	REGELS OMTRENT ONDERDELEN VAN HET SCHOOLEXAMEN	14
HOOFDSTUK VI	REGELINGEN VOOREXAMENKLASSEN	17
HOOFDSTUK VII	REGELINGEN VOOR EXAMENKLASSEN	20
HOOFDSTUK VIII	HET CENTRAAL EXAMEN	23
HOOFDSTUK IX	UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING	28
HOOFDSTUK X	OVERIGE BEPALINGEN EXAMENKLASSEN	32

Examenreglement

HOOFDSTUK I ALGEMENE BEPALINGEN EXAMEN

Geldend voor:

3 mavo	4 mavo	4 havo	5 havo	4 atheneum	5 atheneum	6 atheneum
--------	--------	--------	--------	------------	------------	------------

artikel 1 Begripsbepalingen

In dit reglement wordt verstaan onder:

1. *de wet*: de wet op het voortgezet onderwijs;
2. *de minister*: de minister die verantwoordelijk is voor het voortgezet onderwijs;
3. *inspectie*: de inspectie, bedoeld in artikel 1 van de wet op het onderwijstoezicht;
4. *bevoegd gezag*: het college van bestuur van de Scholengroep Leonardo Da Vinci;
5. *directeur*: de rector van het Leonardo College of degene die door hem gemandateerd is;
6. *schoolleiding*: de conrectoren en teamleiders van het Leonardo College;
7. *kandidaat*: eenieder (m/v) die door het bevoegd gezag tot het examen is toegelaten. Omwille van de leesbaarheid wordt in deze tekst slechts de mannelijke vorm gebruikt;
8. *school*: het Leonardo College voor atheneum, havo en mavo;
9. *examinator*: de docent die door het bevoegd gezag is belast met het afnemen van het examen in een vak;
10. *gecommitteerde*: een gecommitteerde als bedoeld in artikel 36 van het Eindexamenbesluit;
11. *tweede examiner*: een tweede examiner als bedoeld in artikel 41a van het Eindexamenbesluit;
12. *examenstof*: de aan de kandidaat te stellen eisen;
13. *deeleindexamen*: een examen in één of meer van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken;
14. *eindexamen*: examen tenminste in het geheel van voorgeschreven vakken
15. *het Eindexamenbesluit*: het Eindexamenbesluit V.W.O.-HAVO-M.A.V.O.-V.B.O.;
16. *het Inrichtingsbesluit*: het Inrichtingsbesluit W.V.O.;
17. *vakken*: vakken als bedoeld in het Inrichtings- en Eindexamenbesluit;
18. *extra vak*: een vak in aanvulling op de vakken die voor een bepaalde kandidaat ten minste samen een eindexamen vormen en dat wordt afgesloten met een examen
19. *leerjaar*: een onderwijskundig samenhangend onderdeel van het voortgezet onderwijs met een programma van een leerjaar, aangeduid met het schooltype (mavo, havo, atheneum) en een getal; mavo bestaat uit vier leerjaren, havo uit vijf, atheneum uit zes.
20. *talen*: de vakken Nederlands, Engels, Frans, Duits en Spaans;
21. *moderne vreemde talen*: de vakken Frans, Duits, Engels en Spaans;
22. *kunstvakken*: de vakken tekenen en muziek;
23. *profielwerkstuk*: het in artikel 4 van het Eindexamenbesluit bedoelde profielwerkstuk;
24. *overgangperiode*: periode van vier studiejaar die start met het eerste jaar van centrale examinering voor het onderdeel rekenen
25. *vaardigheidsscore*: score voor het onderdeel rekenen die inzicht biedt in de rekenvaardigheid van de leerling
26. *toets*: een toets met schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten, een praktische toets, een handelingsdeel, of een combinatie hiervan;
27. *herkansing*: het opnieuw deelnemen aan een eerder afgelegde toets van het centraal examen of het schoolexamen;
28. *inhalen*: het alsnog maken van een eerder gemiste toets van het centraal examen of het schoolexamen;
29. *schooljaar*: het tijdvak dat begint op 1 augustus en eindigt op 31 juli daarop volgend;
30. *CvTE*: het door de minister ingestelde College voor Toetsen en Examens;
31. *DUO*: de Dienst Uitvoering Onderwijs te Groningen;
32. *Cito*: het Centraal Toetsinstituut te Arnhem;

33. *staatsexamen*: een door het CvTE georganiseerde staatsexamen als bedoeld in artikel 60 van de wet;
34. *vavo*: een opleiding voor voortgezet algemeen volwassenenonderwijs als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel a. van de wet educatie en beroepsonderwijs;
35. *havo*: hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 8 van de wet;
36. *vwo*: voorbereidend wetenschappelijk onderwijs als bedoeld in artikel 7 van de wet;
37. *atheneum*: het atheneum als bedoeld in artikel 7 van de wet;
38. *vmbo*: het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs als bedoeld in artikel 21 van de wet.
39. *mavo*: het middelbaar algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 9 van de wet.

artikel 2 Examenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting

1. Dit Examenreglement voor het Leonardo College is door het bevoegd gezag vastgesteld conform artikel 31.1 van het Eindexamenbesluit. Het is geldig voor de duur van het schooljaar en voor de kandidaten als vermeld in de aanhef van dit reglement.
2. Bij dit examenreglement behoren de in artikel 31.8 en 31.9 genoemde reglementen.
3. Conform artikel 31.2 van het Eindexamenbesluit stelt het bevoegd gezag jaarlijks een Programma van Toetsing en Afsluiting vast, dat in elk geval betrekking heeft op het desbetreffende schooljaar.
4. De voor de onderscheiden leerjaren relevante onderdelen van het Examenreglement en het Programma van Toetsing en Afsluiting wordt door de directeur vóór 1 oktober toegezonden aan de inspectie en verstrekt aan de kandidaten.
5. Wanneer een kandidaat bezwaar wil maken tegen enige maatregel of handeling die hij strijdig acht met het examenreglement, doet hij hiervan binnen vijf schooldagen schriftelijk melding bij de directeur. De directeur doet onderzoek en beslist binnen tien schooldagen. In bijzondere gevallen kan deze termijn met nog eens tien schooldagen worden verlengd. De directeur deelt zijn beslissing mee aan de kandidaat. Tegen deze beslissing is geen verder beroep mogelijk.

artikel 3 Onvoorziene gevallen

1. In alle gevallen waarin het Examenreglement of het Programma van Toetsing en Afsluiting niet voorziet, beslist de directeur.
2. Een kandidaat kan in beroep gaan tegen een beslissing van de directeur die zaken betreffen anders dan vermeld in artikel 2.5, artikel 7 en artikel 16. Hij doet dit binnen vijf dagen schriftelijk bij de directeur. Deze draagt de behandeling van dit beroep over aan een door het bevoegd gezag in te stellen commissie van beroep. Van deze commissie maakt de directeur geen deel uit. Deze commissie doet onderzoek en doet binnen tien schooldagen uitspraak. In bijzondere gevallen kan deze termijn met nog eens tien dagen worden verlengd. Deze uitspraak wordt schriftelijk aan de kandidaat meege-deeld. Tegen deze beslissing is geen verder beroep mogelijk.

artikel 4 Toelating tot het eindexamen

1. Het bevoegd gezag stelt de leerlingen van de school in de gelegenheid ter afsluiting van de opleiding waarin zij het onderwijs volgen een eindexamen af te leggen.
2. Het bevoegd gezag kan een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen. Het schoolexamen in dat vak of die vakken wordt in dat geval afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt. Het derde tijdvak wordt dan aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar afgenomen door het College voor Toetsen en Examens.
3. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.
4. Leerlingen zijn verplicht deel te nemen aan de in hun opleiding geplande toetsen.

artikel 5 Afnemen eindexamen

1. De directeur en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.
2. De directeur wijst voor elke afdeling een van de personeelsleden van de school aan als secretaris van het eindexamen.

artikel 6 Indeling eindexamens

1. Het eindexamen bestaat voor ieder vak uit een schoolexamen (SE) en/of een centraal examen (CE).
2. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier en wordt door school afgenomen in de loop van de leerjaren 3 en 4 mavo, respectievelijk 4 en 5 havo. respectievelijk 4, 5 en 6 atheneum.
3. Het schoolexamen mavo, havo en atheneum omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
4. Het centraal examen wordt afgenomen in het vierde jaar van mavo, het vijfde leerjaar van havo en het zesde leerjaar van atheneum.
5. Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen.

Artikel 7 Onregelmatigheden

1. a. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen of deeleindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de directeur maatregelen nemen.
b. Een niet-limitatieve opsomming van onregelmatigheden als bedoeld in lid 1a is:
fraude, spieken, het bij zich hebben van een mobiele telefoon in de ruimte waar het examen wordt genomen, spijbelen, het meebrengen van verkeerde of aangepaste hulpmiddelen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.
Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de directeur de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De directeur deelt zijn beslissing mede aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid.
De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is, alsmede aan de inspectie.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de directeur in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie van beroep. De commissie bestaat uit de secretaris van het examen en een lid van de schoolleiding van een andere school uit de scholengroep Leonardo da Vinci. Van de commissie van beroep mag de directeur van een school voor voortgezet onderwijs geen deel uitmaken.
Het beroep wordt binnen vijf dagen nadat de beslissing schriftelijk ter kennis van de kandidaat is gebracht, schriftelijk bij de commissie van beroep ingesteld. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.
5. Een beroep moet ingediend worden bij:
Commissie van Beroep inzake examens van de scholengroep Leonardo da Vinci, postbus 9032, 2300PA te Leiden.

artikel 7a Gang van zaken bij onregelmatigheden

1. Indien een toezichthouder bij een schriftelijke examentoets waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan een frauduleuze handeling of onregelmatigheid wordt het volgende protocol gevolgd.
 - a. De toezichthouder stelt de betreffende kandidaat hier onmiddellijk van in kennis.
 - b. De kandidaat wordt – als het enigszins mogelijk is – in staat gesteld om het werk af te maken. Dit om beroepsprocedures niet in de weg te staan.
 - c. De kandidaat krijgt een nieuw antwoordblad. Op het oorspronkelijke blad wordt een melding van fraude aangetekend. Om te voorkomen dat de kandidaat iets kan uitwissen, wordt dit blad vervolgens ingenomen.
 - d. De toezichthouder maakt van het geconstateerde melding op het proces-verbaal.
 - e. Uiterlijk direct na afloop van het examen stelt de toezichthouder de directeur van het voorval mondeling en schriftelijk in kennis. De directeur stelt een onderzoek in, waarbij de verschillende betrokkenen worden gehoord.
 - f. Nadat het onderzoek is afgesloten, neemt de directeur conform artikel 7 een beslissing betreffende een daadwerkelijke onregelmatigheid.
2. Wanneer een toezichthouder of examinerator tijdens een mondelinge toets, praktische toets of handlingsdeel waarneemt dat een kandidaat zich schuldig maakt aan een onregelmatigheid meldt hij dit uiterlijk direct na afloop van deze toets bij de directeur. De directeur stelt een onderzoek in, waarbij de verschillende betrokkenen worden gehoord. Nadat het onderzoek is afgesloten, neemt de directeur conform artikel 7 een beslissing betreffende een daadwerkelijke onregelmatigheid.
3. Wanneer een toezichthouder of examinerator na afloop van een toets een onregelmatigheid vermoedt of constateert, meldt hij dit onmiddellijk bij de directeur. De directeur stelt een onderzoek in en beslist al naar gelang zijn bevindingen.

artikel 8 Afwijking wijze van examineren

1. De directeur kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de directeur de wijze waarop het examen zal worden afgelegd. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.
2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
 - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld;
 - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
 - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften uit het Eindexamenbesluit ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. Deze afwijking kan betrekking hebben op:
 - a. het vak Nederlandse taal en letterkunde
 - b. het vak Nederlandse taal
 - c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek thuistaal-doeltaal.
5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.
6. Tenzij de handicap later in het schooljaar ontstaat of wordt gediagnosticeerd, kan een aanpassing in de wijze van examineren als bedoeld in lid 1 en 2 van dit artikel alleen plaatsvinden als er al eerder tijdens het onderwijsproces gelijksoortige maatregelen zijn getroffen.

HOOFDSTUK II INHOUD VAN HET EINDEXAMEN

Geldend voor:

3 mavo	4 mavo	4 havo	5 havo	4 atheneum	5 atheneum	6 atheneum
--------	--------	--------	--------	------------	------------	------------

artikel 9 Examenprogramma

1. Het eindexamen atheneum omvat:
 - a. de zeven vakken van het gemeenschappelijk deel van het profiel (inclusief een naast Engels te kiezen tweede moderne vreemde taal);
 - b. vier vakken die behoren tot het profieldeel van een van de profielen;
 - c. één vak in het vrije deel;
 - d. het profielwerkstuk; dit heeft betrekking op een of meer vakken van het eindexamen van de kandidaat, waarbij tenminste één van deze vakken een omvang heeft van tenminste 400 uur.
2. Het eindexamen havo omvat:
 - a. de vijf vakken van het gemeenschappelijk deel van elk profiel;
 - b. vier vakken die behoren tot het profieldeel van een van de profielen;
 - c. één vak in het vrije deel;
 - d. het profielwerkstuk; dit heeft betrekking op een of meer vakken van het eindexamen van de kandidaat, waarbij tenminste één van deze vakken een omvang heeft van tenminste 320 uur.
3. Het eindexamen mavo omvat:
 - a. de vijf vakken van het gemeenschappelijk deel van elke sector;
 - b. twee vakken die behoren tot het sectordeel van een van de sectoren;
 - c. twee vakken in het vrije deel;
 - d. het profielwerkstuk; dit heeft betrekking op een of meer vakken van het eindexamen van de kandidaat, waarbij tenminste één van deze vakken een omvang heeft van tenminste 320 uur;
4. De minister stelt voor elke onderwijssoort voor alle vakken examenprogramma's vast, waarin zijn opgenomen:
 - a. een omschrijving van de examenstof van ieder eindexamenvak, en
 - b. welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd, en over welke stof het school-examen zich in ieder geval uitstrekt.Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken.
De examenprogramma's zijn gepubliceerd op de officiële website van het ministerie:
www.eindexamen.nl.
5. De kandidaten kiezen, met inachtneming van het Examenbesluit, in welke vakken zij examen willen afleggen, voor zover het bevoegd gezag deze vakken in het aanbod heeft opgenomen.
6. De kandidaten kunnen, voor zover het bevoegd gezag hun dat toestaat, in meer vakken examen afleggen dan in de vakken die tenminste een eindexamen vormen.

artikel 10 Vrijstellingen en ontheffingen

1. Het bevoegd gezag kan een kandidaat, na overleg met de leerling en, indien de leerling minderjarig is, met diens ouders, voogden of verzorgers, ontheffing verlenen van het volgen van het onderwijs en het afleggen van het examen in het vak lichamelijke opvoeding indien de leerling vanwege diens lichamelijke gesteldheid niet in staat is dit onderwijs te volgen. Het bevoegd gezag geeft de inspectie kennis van de verleende ontheffing en vermeldt daarbij de gronden waarop deze ontheffing berust.
2. Een kandidaat voor het examen atheneum die in het bezit is van een diploma voor havo is vrijgesteld van het volgen van onderwijs en het afleggen van het examen in de volgende vakken van het gemeenschappelijke deel: maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming.

3. Een kandidaat voor het examen atheneum die in het bezit is van het diploma havo en die in plaats van de vakken, genoemd in artikel 26c van het Inrichtingsbesluit (de examenvakken havo), examen heeft afgelegd in één of meer overeenkomstige vakken van artikel 26b van datzelfde besluit (examenvakken vwo), is vrijgesteld van het volgen van onderwijs en het afleggen van het examen in dit vak respectievelijk deze vakken.
4. Het bevoegd gezag kan een kandidaat voor het examen atheneum in de 4.1, 4.2 en 4.3 genoemde gevallen ontheffing verlenen van het volgen van onderwijs en het afleggen van het examen in de tweede moderne vreemde taal (Frans, Duits of Spaans) in het gemeenschappelijk deel.
Indien deze ontheffing wordt verleend wordt deze taal vervangen door een van de andere examenvakken voor het atheneum met een normatieve studielast van tenminste 440 uren, ter keuze van de leerling, voor zover het bevoegd gezag deze als zodanig aanbiedt.
Het bevoegd gezag delegeert de beslissing tot het verlenen van deze ontheffing en het aanbieden van het vervangende vak aan de directeur. Deze hanteert bij zijn beslissing de in 4.1, 4.2 en 4.3 genoemde criteria.
- 4.1. De kandidaat heeft een stoornis die specifiek betrekking heeft op taal of een zintuiglijke stoornis die effect heeft op taal.
Een dergelijke ontheffing kan alleen worden gegeven indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - a. een rapport van een deskundige waaruit blijkt dat
 - er sprake is van een dergelijke stoornis, en
 - dat de verplichting een tweede moderne vreemde taal te volgen de kandidaat, onafhankelijk van zijn wil, naar verwachting zal verhinderen het diploma te behalen, terwijl hij dit diploma zonder deze verplichting wel zal kunnen behalen.
 - b. een onderwijskundig rapport van de school over de schoolloopbaan van de kandidaat waaruit blijkt dat
 - de stoornis op een vergelijkbare wijze in de voorgaande leerjaren het leren van de kandidaat heeft beïnvloed, en
 - de kandidaat vanwege deze stoornis in en/of buiten school extra begeleiding heeft gekregen.
- 4.2 De kandidaat heeft een andere moedertaal dan de Nederlandse taal.
Een dergelijke ontheffing kan alleen worden gegeven indien aan de volgende voorwaarde is voldaan:
De kandidaat is voor de eerste maal tot een school voor vwo of havo toegelaten en is daarbij geplaatst in een hoger leerjaar dan het eerste en heeft voordien buiten Nederland vergelijkbaar onderwijs gevolgd en daarbij geen of te weinig onderwijs in de betreffende vakken Frans, Duits en Spaans genomen.
- 4.3. De leerling volgt onderwijs in het profiel natuur en techniek of het profiel natuur en gezondheid en het onderwijs in de taal verhindert naar verwachting een succesvolle afronding van de opleiding.
Deze ontheffing kan pas gegeven worden in het vijfde of zesde leerjaar.
Een dergelijke ontheffing kan alleen plaatsvinden als aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - a. een rapport van een deskundige waaruit blijkt dat
 - de kandidaat voor alle vakken uit zijn profiel, met uitzondering van een tweede moderne vreemde taal, maar inclusief het vak dat deze tweede moderne vreemde taal vervangt, in staat is een atheneumdiploma te behalen, en
 - de kandidaat, onafhankelijk van zijn wil, met de verplichting ook examen af te leggen in de tweede moderne vreemde taal, naar verwachting niet in staat is het diploma te behalen.
 - b. een rapport van de school waaruit blijkt dat
 - de kandidaat, onafhankelijk van zijn wil, naar verwachting niet in staat zal zijn voor het examen in een tweede moderne vreemde taal een 4 of hoger te behalen, terwijl hij voor de andere vakken (inclusief het vak dat de tweede moderne vreemde taal vervangt) voor het examen naar verwachting cijfers zal behalen waarmee hij zou slagen, of
 - de kandidaat zal, onafhankelijk van zijn wil, naar verwachting niet in staat zijn voor het examen in Engels en een tweede moderne vreemde taal een cijfer hoger dan 4 te behalen, terwijl hij voor de andere vakken (inclusief het vak dat de tweede moderne vreemde taal vervangt en met inbegrip van Engels) voor het examen naar verwachting cijfers zal behalen waarmee hij zou slagen.
5. De schoolleiding kan in uitzonderlijke gevallen besluiten dat een LOOT-leerling onderdelen van het schoolexamen op afwijkende wijze afrondt.

HOOFDSTUK III HET SCHOOLEXAMEN

Geldend voor:

3 mavo	4 mavo	4 havo	5 havo	4 atheneum	5 atheneum	6 atheneum
--------	--------	--------	--------	------------	------------	------------

artikel 11 Inrichting schoolexamen

1. Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Dit examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door het bevoegd gezag gekozen vorm. Het schoolexamen strekt zich uit over alle vakken waarin de kandidaat eindexamen aflegt en wordt ingericht overeenkomstig hetgeen voor ieder vak afzonderlijk in het Programma van Toetsing en Afsluiting is aangegeven.
2. Het schoolexamen kent in het examendossier vier toetsvormen:
 - a. theoretische toetsen
Dit zijn schriftelijke of mondelinge toetsen met open en/of gesloten vragen of opdrachten (hieronder vallen ook spreekvaardigheidstoetsen en kijk-luistertoetsen).
 - b. praktische toetsen
In het P.T.A. worden deze toetsen per vak apart aangegeven.
 - c. handelingsdelen
In het P.T.A. worden deze toetsen per vak apart aangegeven.
 - d. het profielwerkstuk
3. Indien dat bij het betreffende vak wordt vermeld, documenteert het kandidaat het uitvoeren van het handelingsdeel of de voorbereiding op een andere toets middels een speciaal dossier, zoals het lees- of literatuurdossier en het kunstdossier.
4. De inrichting van het schoolexamen atheneum:
 - a. Het schoolexamen wordt verdeeld over het vierde, vijfde en zesde leerjaar afgenomen. In het P.T.A. wordt per vak aangegeven welke onderdelen in elk van deze leerjaren worden afgenomen.
 - b. Het vak maatschappijleer wordt het schoolexamen geheel in het vierde leerjaar afgenomen.
 - c. Voor het vak lichamelijke opvoeding, het vak Bewegen Sport en Maatschappij (BSM) en het vak natuur, leven en technologie(NLT) wordt het schoolexamen verspreid over het vierde, vijfde en zesde leerjaar afgenomen.
 - d. Voor het vak culturele en kunstzinnige vorming wordt het schoolexamen verspreid over het vierde en vijfde leerjaar afgenomen.
 - e. Voor alle andere vakken wordt het schoolexamen in de vijfde en zesde leerjaar afgenomen.
 - f. Het werken aan het profielwerkstuk begint in het vijfde leerjaar. Het profielwerkstuk wordt afgerond in het zesde leerjaar.
5. De inrichting van het schoolexamen havo:
 - a. Het schoolexamen wordt verdeeld over het vierde en vijfde leerjaar afgenomen. In het P.T.A. wordt per vak aangegeven welke onderdelen in elk van deze leerjaren worden afgenomen.
 - b. Voor de vakken maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming wordt het schoolexamen geheel in het vierde leerjaar afgenomen.
 - c. Voor alle andere vakken wordt het schoolexamen in het vierde en het vijfde leerjaar afgenomen.
 - d. Het werken aan het profielwerkstuk begint in het vierde leerjaar. Het profielwerkstuk wordt afgerond in het vijfde leerjaar.
6. De inrichting van het schoolexamen mavo:
 - a. Het schoolexamen wordt verdeeld over het derde en vierde leerjaar afgenomen. In het P.T.A. wordt per vak aangegeven welke onderdelen in elk van deze leerjaren worden afgenomen.
 - b. Het schoolexamen kunstvakken I (culturele en kunstzinnige vorming, en beeldende vorming of muziek) wordt in het derde leerjaar afgenomen; dit examen bestaat geheel uit handelingsdelen.
 - c. Het schoolexamen voor het vak lichamelijk opvoeding wordt verdeeld over het derde en vierde leerjaar afgenomen; dit examen bestaat geheel uit handelingsdelen.
 - d. Voor alle andere vakken geldt dat het schoolexamen verdeeld over het derde en vierde leerjaar wordt afgenomen.
 - e. Het werken aan het profielwerkstuk begint in het derde leerjaar. Het profielwerkstuk wordt afgerond in het vierde leerjaar.

7. De inrichting van het schoolexamen als vermeld in de leden 4, 5 en 6 zijn, voor zover het nog niet ingegane schooljaren betreft, voorlopig. In het P.T.A. van het betreffende schooljaar zal de definitieve inrichting hiervan worden vastgesteld.
8. Ten behoeve van het schoolexamen gelden in elk leerjaar drie toetsperioden. Deze perioden worden aangegeven in de bij dit P.T.A. behorende stofomschrijving per vak.

artikel 12 Het examendossier

1. Het examendossier wordt gedocumenteerd door middel van een driemaal per jaar te verstrekken beoordelingsoverzicht. Hierin zijn telkens alle door de kandidaat behaalde resultaten voor de onderdelen van het schoolexamen vermeld.
2. Indien een kandidaat van oordeel is dat dit beoordelingsoverzicht onjuist is, dient hij binnen drie schooldagen zijn met redenen omklede bezwaren kenbaar te maken bij de secretaris van het eind-examen in de afdeling waartoe de kandidaat behoort. De directeur stelt een onderzoek in en deelt de kandidaat, de examinerator gehoord hebbende, binnen vijf schooldagen zijn beslissing mede. Als de kandidaat niet binnen de gestelde termijn van drie dagen reageert, is dit beoordelingsoverzicht onherroepelijk.
3. Het is kandidaten niet toegestaan de gemaakte schriftelijke toetsen, zoals vermeld in artikel 11 lid 2a, buiten het schoolgebouw te brengen of te kopiëren. De gecorrigeerde toetsen, een exemplaar van de toetsopgave alsmede het gebruikte correctiemodel en normering moeten door de examinerator bij de directeur worden ingeleverd. Deze worden bewaard tot zes maanden na het door de kandidaat verlaten van de school.
De protocollen en opnames van mondelinge toetsen als vermeld in artikel 11 lid 2a. mogen door de kandidaten niet worden gekopieerd of buiten schoolgebouw worden gebracht. Deze protocollen en opnames worden door de examinerator bij de directeur ingeleverd. Zij worden bewaard tot zes maanden na het door de kandidaat verlaten van de school.
4. De examinerator geeft, na beoordeling en bespreking, de overige werken behorend tot de toets onderdelen zoals vermeld in artikel 11 lid 2b, 2c, 2d aan de kandidaat ter bewaring.
5. De kandidaat bewaart de door hem gemaakte toetsen zoals vermeld in artikel 11 lid 2b, 2c, 2d tot na het verlaten van de school.
6. De kandidaat is houder van de kunst-, schrijf- en literatuuressiers. De kandidaat bewaart deze dossiers tot na het verlaten van de school. Indien een kandidaat een of meer nog te beoordelen dossieronderdelen niet kan overleggen, worden deze onderdelen als niet voltooid beschouwd.

artikel 13 Verzuim, te laat komen

1. a. Indien een kandidaat door ziekte of een andere ernstige vorm van overmacht, niet veroorzaakt door onnauwkeurigheid, onachtzaamheid of nalatigheid van de kandidaat, niet in staat is een onderdeel van het schoolexamen af te leggen, moet dit (telefonisch) voor de aanvang van de toets worden gemeld aan een lid van de schoolleiding. Direct na terugkomst op school dient een verklaring, bij minderjarige leerlingen ondertekend door een van de ouders c.q. verzorgers, ingeleverd te worden bij het voor de betreffende afdeling verantwoordelijke lid van de schoolleiding. In deze verklaring moet de reden van het verzuim vermeld staan.
- b. Onder de in lid 1a genoemde onderdelen van het schoolexamen vallen zowel de toetsen genoemd in artikel 11 2a (schriftelijke of mondelinge toetsen) als de toetsen genoemd artikel 11 2b, 2c, 2d (praktische toetsen, handelingsdeel, profielwerkstuk). In de laatste gevallen gaat het hierbij om de verhindering het betreffende onderdeel op de uiterste of afgesproken datum in te leveren, te presenteren, dan wel uit te voeren.
- c. Wanneer de in lid 1a genoemde melding ontbreekt dan wel de vereiste verklaring niet wordt ingeleverd, wordt de kandidaat geacht zonder geldige reden afwezig te zijn geweest. Het rooster verkeerd lezen, zich vergissen in de tijd of dag, zich verslapen e.d. zijn geen geldige redenen voor het verzuim.
- d. Indien de schoolleiding het verzuim als "geldige verhindering" aanmerkt moeten de gemiste onderdelen na terugkeer op school zo spoedig mogelijk worden ingehaald c.q. alsnog worden ingeleverd, gepresenteerd of uitgevoerd. De schoolleiding of examinerator stelt hiervoor een datum vast.
- e. Een kandidaat die naar het oordeel van de schoolleiding zonder geldige reden een schriftelijke of mondelinge toets van het schoolexamen verzuimt, krijgt voor de betreffende toets het cijfer 1,0 toegekend. Wanneer het een handelingsdeel of een onderdeel van een praktische toets of het profielwerkstuk betreft wordt gehandeld conform artikel 19 van dit reglement.

2.
 - a. Wanneer een kandidaat voor een schriftelijke toets van het schoolexamen te laat komt, wordt hij tot 30 minuten na aanvang van de toets nog toegelaten. Indien de kandidaat tot de toets wordt toegelaten, moet hij het werk inleveren op de normale eindtijd.
Indien hij niet wordt toegelaten, wordt hij geacht de betreffende toets zonder geldige reden te hebben verzuimd. Dit betekent dat hij voor deze toets het cijfer 1,0 krijgt toegekend.
 - b. Wanneer een kandidaat voor een mondelinge toets te laat komt wordt hij niet meer tot deze toets toegelaten. Hij wordt geacht deze toets zonder geldige reden te hebben verzuimd. Dit betekent dat hij voor de betreffende toets het cijfer 1,0 krijgt toegekend.
 - c. Wanneer een kandidaat voor een kijk-luistertoets te laat komt wordt hij niet meer tot het lopende onderdeel van deze toets toegelaten. Het is ter beoordeling van het verantwoordelijke lid van de schoolleiding of zijn plaatsvervanger of hij nog tot de volgende onderdelen kan worden toegelaten. De kandidaat wordt geacht de gemiste onderdelen van deze toets dan wel de gehele toets zonder geldige reden te hebben verzuimd. Dit betekent dat hij voor de gemiste vragen 0 punten krijgt toegekend, dan wel een 1,0 voor de gehele toets krijgt toegekend.
3. Een kandidaat die naar het oordeel van de schoolleiding zonder geldige reden een schriftelijke of mondelinge toets van het schoolexamen verzuimt, maakt zich schuldig aan een onregelmatigheid zoals bedoeld in artikel 7. Wanneer het voor de kandidaat de eerste maal is dat dit gebeurt, wordt hem door de directeur voor de betreffende toets het cijfer 1,0 toegekend. Bij herhaling van een dergelijke onregelmatigheid kan de directeur hem de verdere deelname aan het schoolexamen ontzeggen.
4. De kandidaat die vanwege verzuim of te laat komen voor een toets het cijfer 1,0 of 0 punten krijgt toegekend, kan de herkansing uit de betreffende periode gebruiken om deze toets alsnog te maken. Hij verliest daarmee het recht op een herkansing van een andere toets uit deze periode.

HOOFDSTUK IV TOETSEN EN BEOORDELINGEN VAN HET SCHOOLEXAMEN

Geldend voor:

3 mavo	4 mavo	4 havo	5 havo	4 atheneum	5 atheneum	6 atheneum
--------	--------	--------	--------	------------	------------	------------

artikel 14 Tijdstippen van toetsing

1. De data en tijdstippen van de toetsen van het schoolexamen als bedoeld in artikel 11 lid 2a worden tenminste één week voor de betreffende toets of toets periode aan de kandidaten meegedeeld. De kandidaten zijn verplicht aan deze toetsen op de geplande tijdstippen deel te nemen.
2. Voor de toetsen als bedoeld in artikel 11 lid 2b, 2c en 2d worden door de examinerator data vastgesteld waarop deze opdrachten of een onderdeel daarvan moet worden uitgevoerd, ingeleverd, gepresenteerd e.d. Deze data worden op een zodanig tijdstip aan de kandidaat meegedeeld dat hij redelijkerwijs de tijd heeft aan deze opdracht te voldoen.
3. De behandeling van de leerstof die bij een toets van het schoolexamen als bedoeld in artikel 11 lid 2a aan de orde komt, moet minstens één week voor de dag waarop de toets wordt afgenomen, afgerond zijn.
4.
 - a. Wanneer een toets door een groep kandidaten moet worden afgelegd, moet iedere kandidaat uit de groep zich aan alle opgegeven regels en tijdstippen houden, ongeacht of andere kandidaten dat doen of kunnen doen.
 - b. Wanneer bij een toets als bedoeld in a. niet alle kandidaten aanwezig blijken te zijn, bepaalt de examinerator of de afname van de toets voor de wel aanwezige kandidaten nog mogelijk is. Wanneer dit niet het geval is, wordt door de examinerator of de schoolleiding beslist hoe de toets later alsnog zal worden afgenomen.

artikel 15 Cijferbepalingen en beoordelingen

1. De opgaven en normering voor de toetsen van het schoolexamen worden in onderling overleg door de examineratoren van het betreffende vak in de betreffende afdeling vastgesteld.
2.
 - a. De schriftelijke en mondelinge toetsen als bedoeld in artikel 11 lid 2a worden beoordeeld aan de hand van een beoordelingsvoorschrift waarin mogelijke antwoorden en een mogelijke puntenverdeling zijn opgenomen, dan wel aan de hand van een beoordelingsschema waarin de te beoordelen onderdelen of aspecten en de bijbehorende criteria zijn opgenomen.
 - b. Voor de beoordeling van praktische toetsen en het profielwerkstuk wordt gebruik gemaakt van beoordelingscriteria die vooraf aan de kandidaat bekend gemaakt zijn.
Bij het profielwerkstuk en, voor zover relevant, bij de praktische toetsen wordt het doorlopen proces door de kandidaat gedocumenteerd. Dit wordt in de beoordeling betrokken.
 - c. De beoordeling van het profielwerkstuk vindt plaats door hiertoe door de directeur aangewezen examinerator van het vak of de vakken die bij het profielwerkstuk zijn betrokken.
 - d. De aspecten waarop de onderdelen van het handelingsdeel worden beoordeeld, worden vooraf aan de kandidaten bekend gemaakt.
3. Van mondelinge toetsen wordt door de examinerator een protocol opgemaakt. De mondelinge toetsen kunnen ter latere beoordeling met een daartoe geschikt apparaat worden opgenomen.
De directeur kan een mondelinge toets laten afnemen in aanwezigheid van een andere docent. Deze docent kan het protocol van de toets opmaken. De examinerator neemt de toets af; de erbij aanwezige docent stelt hoogstens een aanvullende vraag of plaatst een opmerking als er een misverstand dreigt te ontstaan tussen examinerator en kandidaat.
4. De directeur kan een praktische toets laten afnemen in aanwezigheid van een of meer andere docenten of deskundigen van buiten school. De examinerator neemt de toets af en is verantwoordelijk voor de beoordeling ervan. Over deze beoordeling kan de examinerator wel eerst overleggen met de bij de toets aanwezige docent(en) of externe deskundige(n).
Wanneer van toepassing kan een praktische toets in geluid en/of beeld worden opgenomen.
5. Van iedere beoordeling van een toets als bedoeld in artikel 11 lid 2 van het schoolexamen stelt de examinerator de kandidaat zo spoedig mogelijk in kennis.
6. De examinerator drukt zijn oordeel over elke theoretische en praktische toets uit in een cijfer. Daarbij gebruikt hij een schaal van cijfers lopende van 1 tot en 10 met de daartussen liggende cijfers met een

decimaal.

7. Toetsen of opdrachten uit het handelingsdeel worden niet beoordeeld met een cijfer. De kandidaat moet voor deze onderdelen de beoordeling 'naar behoren' krijgen om aan de eisen voldoen. Wanneer een kandidaat voor een onderdeel van het handelingsdeel de beoordeling 'niet naar behoren' krijgt, moet hij middels een herhaling of aanvulling zorgen dat hij alsnog aan de gestelde eisen voldoet.
8. Voor havo-atheneum: De examinerator drukt zijn oordeel over het profielwerkstuk uit in een cijfer. Daarbij gebruikt hij een schaal van cijfers lopende van 1 tot en 10.
Voor mavo: Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'. Indien het profielwerkstuk niet aan de te stellen eisen voldoet wordt de voorlopige beoordeling 'nog niet voldoende' gegeven, en dient de kandidaat middels een herhaling of aanvulling het werkstuk zodanig te verbeteren dat alsnog de beoordeling 'voldoende' of 'goed' gegeven kan worden.
9. De kandidaat heeft recht op bespreking door de examinerator van de door hem afgelegde toetsen, waaronder ook begrepen een uitleg van het ervoor behaalde cijfer. Voor de schriftelijke toetsen heeft de kandidaat bovendien recht op inzage van het door hem gemaakte werk. De inzage vindt plaats in het bijzijn van de examinerator.
Indien de kandidaat als gevolg van overmacht zoals vermeld in artikel 13.1 hierbij afwezig is, behoudt hij het recht op bespreking en/of inzage. Hij moet zich hiertoe binnen 5 schooldagen na terugkeer op school wenden tot de examinerator.

artikel 16 Beroep beoordeling toets

1. Indien een kandidaat van oordeel is dat een beoordeling voor een theoretische toets, praktische toets, profielwerkstuk of handelingsdeel onjuist is, tekent hij binnen een termijn van drie schooldagen nadat bedoelde beoordeling hem werd meegedeeld en hij inzage en bespreking van het werk dan wel het recht hierop heeft gehad, bezwaar aan bij de examinerator. De examinerator geeft zijn oordeel binnen vijf schooldagen. Indien de kandidaat het niet eens is met deze beslissing, dan kan de kandidaat volgens lid 2 beroep aantekenen.
Indien de in dit artikel genoemde termijn om te reclameren van drie schooldagen is verstreken, is het cijfer respectievelijk de beoordeling definitief.
2. Elke kandidaat kan binnen vijf schooldagen, nadat het in lid 1 genoemde oordeel van de examinerator hem is meegedeeld, in beroep gaan bij de directeur. De kandidaat dient het beroep schriftelijk, onder opgave van redenen, in bij de directeur. De directeur stelt een onderzoek in en doet binnen 10 schooldagen uitspraak. Tegen deze uitspraak is geen verder beroep mogelijk.

artikel 17 Eindbeoordeling schoolexamen

1. Het eindcijfer voor het schoolexamen per vak is het gewogen gemiddelde van de cijfers voor de verschillende toetsen. Het gewicht is aangegeven bij de informatie die per vak in het P.T.A. is opgenomen.
 - a. Indien het een schoolexamen van een vak betreft waarin ook een centraal examen wordt afgenomen en het gemiddelde een cijfer met twee of meer decimalen is, wordt dit cijfer afgerond op de eerste decimaal, met dien verstande dat deze decimaal met 1 wordt verhoogd indien de tweede decimaal zonder afronding 5 of hoger is (toelichting: 6,45 wordt 6,5; 6,44 wordt 6,4).
 - b. Indien het een schoolexamen van een vak betreft waar geen centraal examen op volgt en het gemiddelde een cijfer met één of meer decimalen is, wordt dit cijfer rechtstreeks afgerond op een geheel getal, met dien verstande dat het cijfer voor de komma met 1 wordt verhoogd indien de eerste decimaal zonder afronding 5 of hoger is. (toelichting: 6,50 wordt 7; 6,49 wordt 6).
2. Voor havo en atheneum: In afwijking van het eerste lid, wordt het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elk profiel, beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van het vak, zoals blijkend uit het examendossier.
3. Voor mavo: In afwijking van het eerste lid, worden de vakken kunstvakken I en lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van elke sector, beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.
4. Het profielwerkstuk wordt beoordeeld met een cijfer bestaande uit een geheel getal (havo-atheneum) of 'voldoende'/'goed' (mavo).

HOOFDSTUK V REGELS OMTRENT ONDERDELEN VAN HET SCHOOLEXAMEN

Geldend voor:

3 mavo	4 mavo	4 havo	5 havo	4 atheneum	5 atheneum	6 atheneum
--------	--------	--------	--------	------------	------------	------------

artikel 18 Inleveren van onderwerpen e.d.

1. Kandidaten die voor een toets van tevoren een onderwerp, stelling, literatuurlijst e.d. bij de examinerator moeten inleveren, houden zich hierbij aan de termijnen en voorschriften zoals gegeven door de examinerator of vermeld in de stofomschrijving per vak.
2. Wanneer de kandidaat zich niet aan de in 1. genoemde termijn en voorschriften houdt, kan hij worden geëxamineerd aan de hand van de door de examinerator bepaalde onderwerpen, stellingen e.d., dan wel kan hem de toegang tot de betreffende toets worden ontzegd waarbij hij voor deze toets 0 punten of het cijfer 1,0 toegekend krijgt. De ontzegging van de toegang en de toekenning van 0 punten of het cijfer 1,0 kan slechts plaatsvinden door de schoolleiding.
3. Kandidaten die voor het schoolexamen van een vak ontwerpen, werkstukken, verslagen e.d. moeten inleveren, dienen zich hierbij te houden aan de door de examinerator vastgestelde regels betreffende wijze van uitvoering en tijdstip van inleveren.
De kandidaat die zich hier niet aan houdt kan voor de betreffende onderdelen of vragen van het schoolexamen door de examinerator of door de schoolleiding 0 punten of het cijfer 1,0 toegekend krijgen.

artikel 19 Praktische toetsen, handelingsdeel, profielwerkstuk

1. Praktische toetsen
 - a. Bij het verstrekken van de opdracht van elke praktische toets wordt ook de datum megedeeld waarop de toets moet zijn afgerond, en de wijze waarop dat dient te geschieden. Van afronding is pas sprake wanneer de gevraagde activiteit is uitgevoerd en het resultaat op de gevraagde wijze ter kennis van de docent is gebracht, bijvoorbeeld doordat de gevraagde presentatie is gehouden of het verlangde eindproduct is ingeleverd.
Een kandidaat die zich zonder geldige reden als bedoeld in artikel 13 lid 1, niet aan deze datum of wijze houdt, ontvangt een negatieve beoordeling op het punt van 'plannen, en het zich houden aan het opgegeven werkschema'. Dit houdt in dat
 - voor een praktische toets die tot en met 5 schooldagen te laat wordt afgerond, het behaalde cijfer met 1 punt kan worden verminderd;
 - voor een praktische toets die meer dan 5 maar ten hoogste 10 schooldagen te laat wordt ingeleverd, het behaalde cijfer met 2 punten kan worden verminderd.In deze gevallen wordt door de examinerator tijdig melding gedaan bij het voor de afdeling verantwoordelijk lid van de schoolleiding.
Indien de opdracht tien schooldagen na de vastgestelde inleverdatum nog niet is ingeleverd is sprake van onregelmatigheid als bedoeld in artikel 7.
 - b. Onverminderd het gestelde in lid a van dit artikel kan de examinerator de kandidaat die de praktische toets niet op de vastgestelde datum heeft afgerond, verplichten op aangewezen tijdstippen buiten lestijd op school aan de betreffende praktische toets te werken tot deze wel is afgerond.
 - c. Onverminderd het gestelde in lid a van dit artikel kan de schoolleiding de kandidaat die de praktische toets niet op de vastgestelde datum heeft afgerond de toegang tot de lessen ontzeggen en hem in plaats daarvan verplichten op school aan de praktische opdracht te werken totdat deze wel is afgerond. Indien de aard van de praktische toets vereist dat het werk op een andere locatie dan school wordt uitgevoerd (bijvoorbeeld in geval van museumbezoek) kan de schoolleiding de kandidaat verplichten in plaats van op school op deze andere locatie aan de praktische toets te werken.

2. Handelingsdeel
 - a. Bij het verstrekken van de opdracht voor een handelingsdeel wordt ook de datum meegedeeld waarop dit handelingsdeel moet zijn afgerond, en de wijze waarop dat dient te geschieden. Van afronding is pas sprake wanneer de gevraagde activiteit is uitgevoerd en het resultaat op de gevraagde wijze ter kennis van de docent is gebracht, bijvoorbeeld doordat de gevraagde presentatie is gehouden of het verlangde eindproduct is ingeleverd.
Indien een kandidaat een handelingsdeel niet op de vastgestelde datum 'naar behoren' heeft afgerond maakt hij zich schuldig aan een onregelmatigheid als bedoeld in artikel 7.
 - b. De examinerator of de schoolleiding kan een kandidaat die een handelingsdeel niet op de vastgestelde datum naar behoren heeft afgerond verplichten op aangewezen tijdstippen buiten lestijd op school aan dit handelingsdeel te werken tot het wel naar behoren is afgerond.
 - c. De schoolleiding kan een kandidaat die een handelingsdeel niet op de vastgestelde datum 'naar behoren' heeft afgerond de toegang tot de lessen ontzeggen en hem in plaats daarvan verplichten op school aan het handelingsdeel te werken tot het wel naar behoren is afgerond. Indien de aard van het handelingsdeel vereist dat het op een andere locatie dan school wordt uitgevoerd (bijvoorbeeld in geval van museumbezoek) kan de schoolleiding de kandidaat verplichten in plaats van op school op deze andere locatie aan het handelingsdeel te werken.
3. Profielwerkstuk
 - a. Bij het maken van het profielwerkstuk werken de kandidaten met een plan van aanpak en een logboek. De examinerator stelt in overleg met de kandidaten de wijze en de tijdstippen vast waarop de verschillende onderdelen moeten zijn afgerond. Van afronding is pas sprake wanneer de gevraagde activiteit is uitgevoerd het logboek is ingevuld en het resultaat op de gevraagde wijze ter kennis van de docent is gebracht.
De gedetailleerde instructie voor het profielwerkstuk alsmede de beschrijving van de totstandkoming van het cijfer is beschreven in een handleiding die wordt uitgereikt
* in de derde periode van het schooljaar (3 mavo);
* in de eerste week van het schooljaar (5 havo en 6 vwo).
Voor havo en atheneum: Wanneer een kandidaat zich zonder geldige reden als bedoeld in artikel 13 lid 1 niet houdt aan deze wijze of datum, wordt dit in de beoordeling verwerkt overeenkomstig de wijze waarop dit bij het verstrekken van de opdracht is vermeld.
Voor mavo: Indien een kandidaat een onderdeel van het profielwerkstuk niet op de vastgestelde datum 'naar behoren' heeft afgerond maakt hij zich schuldig aan een onregelmatigheid als bedoeld in artikel 7 van dit Examenreglement.
 - b. Onverminderd het gestelde in het lid a van dit artikel kan de examinerator of de schoolleiding de kandidaat die een onderdeel van het profielwerkstuk op de vastgestelde datum niet heeft afgerond, verplichten op aangewezen tijdstippen buiten lestijd op school aan dit onderdeel te werken tot het wel is afgerond.
 - c. Onverminderd het gestelde in lid a van dit artikel kan de schoolleiding een kandidaat die een onderdeel van het profielwerkstuk niet op de vastgestelde datum heeft afgerond de toegang tot de lessen ontzeggen en hem in plaats daarvan verplichten op school aan dit onderdeel te werken tot het wel is afgerond. Indien de aard van dit onderdeel van het profielwerkstuk vereist dat het op een andere locatie dan school wordt uitgevoerd (bijvoorbeeld in geval van museumbezoek) kan de schoolleiding de kandidaat verplichten in plaats van op school op deze andere locatie aan dit onderdeel te werken.
4. Plagiaat e .d.
 - a. Een kandidaat die een werkstuk, praktische toets of handelingsdeel dat geheel of gedeeltelijk door anderen is geschreven of gemaakt als zijn eigen werk inlevert (bijvoorbeeld doordat de bronvermelding van de gebruikte informatie ontbreekt), maakt zich daarmee schuldig aan een onregelmatigheid als genoemd in artikel 7 van dit reglement. Hetzelfde geldt als het logboek dat bij een dergelijke opdracht behoort niet naar waarheid is ingevuld.
 - b. Wanneer het in a. genoemde een praktische toets of het profielwerkstuk betreft zal hij in ieder geval voor deze toets of het betreffende onderdeel hiervan het cijfer 1,0 krijgen. Wanneer het een handelingsdeel betreft zal deze toets in ieder geval ongeldig worden verklaard.
De kandidaat heeft hierbij geen recht om de toets alsnog af te leggen. Wanneer het een handelingsdeel betreft houdt dit in dat de kandidaat in dat geval niet kan worden toegelaten tot het centraal examen.

artikel 20 Hulpmiddelen

1. Bij de schriftelijke en mondelinge toetsen van het schoolexamen als bedoeld in artikel 11 2a. mag de kandidaat alleen die hulpmiddelen gebruiken waarvan het gebruik expliciet is toegestaan.
2. Bij de schriftelijke toetsen van het schoolexamen mag de kandidaat altijd gebruik maken van het basispakket aan hulpmiddelen. Dit bestaat uit:
 - schrijfmaterialen
 - liniaal met millimeterverdeling
 - vlakgum
 - geodriehoek
 - passer
 - blauw en rood kleurpotlood
 - tekenpotlood
 - een gewoon elektronisch rekenapparaatHet is niet toegestaan rekenapparaten te gebruiken die:
 - a. op het lichtnet aangesloten moeten worden
 - b. tijdens het examen opgeladen moeten worden
 - c. geluidsoverlast bezorgen
 - d. zijn voorzien van een schrijfrol, alarminstallatie, dan wel zend- en/of ontvangstmogelijkheden
 - e. groter zijn dan ca. 15 cm x 9 cm
 - f. alfanumeriek zijn (d.w.z. behalve met getallen ook tekst kunnen werken)
 - g. grafieken kunnen weergeven in het afleesvenster.
3. Voor een aantal toetsen is het gebruik van andere hulpmiddelen toegestaan of noodzakelijk. Dit is bij de betreffende toets aangegeven in het vakgerichte deel van het P.T.A.
4. De kandidaat dient het basispakket hulpmiddelen zelf mee te nemen. Ook de per toets aangegeven toegestane speciale hulpmiddelen moet de kandidaat zelf meenemen, tenzij anders wordt vermeld. Papier mag de kandidaat niet zelf meenemen; de school verstrekt alle benodigde soorten papier inclusief kladpapier.
5. De kandidaat is er zelf voor verantwoordelijk dat alle meegebrachte hulpmiddelen alleen die informatie bevatten, die is toegestaan. Dat betekent onder andere dat er in tabellenboeken e.d. niets in mag zijn bijgeschreven, en dat de meegebrachte hulpmiddelen geen ingelegde blaadjes bevatten. Wanneer een kandidaat bij een toets een niet toegestaan hulpmiddel bij zich heeft, of een hulpmiddel dat andere dan de toegestane informatie bevat, maakt hij zich daarmee schuldig aan een onregelmatigheid als bedoeld in artikel 7 van dit reglement.
6. De kandidaat is verplicht het werk met pen te maken, uitgezonderd tekeningen, grafische verbeeldingen e.d.

artikel 20a Gang van zaken tijdens de zittingen van de schoolexamens

1. De directeur zorgt ervoor dat de opgaven voor het schoolexamen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.
2. De toezichthouders bij het schoolexamen maken een proces-verbaal op. Hierin wordt opgenomen:
 - a. het begin en eindtijdstip van de betreffende zitting;
 - b. welke kandidaten aanwezig waren;
 - c. welke kandidaten te laat kwamen, onder vermelding van het tijdstip van binnenkomst;
 - d. het tijdstip waarop elke kandidaat zijn werk inlevert en de examenruimte verlaat;
 - e. eventuele bijzonderheden die zich tijdens de zitting voordoen.De toezichthouders leveren dit proces-verbaal met het gemaakte examenwerk in bij de directeur.
3. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het schoolexamen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.

HOOFDSTUK VI REGELINGEN VOOREXAMENKLASSEN

Geldend voor:

3 mavo	4 mavo	4 havo	5 havo	4 atheneum	5 atheneum	6 atheneum
--------	--------	--------	--------	------------	------------	------------

artikel 21 Schoolexamen, voortgangstoetsen en bevordering

1. In het derde leerjaar mavo, het vierde leerjaar havo en het vierde en vijfde leerjaar atheneum worden ook voortgangstoetsen afgenomen. Deze voortgangstoetsen maken geen onderdeel uit van het examendossier. De resultaten van de voortgangstoetsen zijn wel opgenomen in de normen tot bevordering.
2. De behaalde resultaten van de toetsen van het schoolexamen die in het derde leerjaar mavo, het vierde leerjaar havo en het vierde en vijfde leerjaar atheneum worden afgenomen maken enerzijds deel uit van het examendossier, en zijn anderzijds ook opgenomen in de normen tot bevordering.
3. In het derde leerjaar mavo maken de vakken lichamelijk opvoeding en kunstvakken 1 alsmede het profielwerkstuk onderdeel uit van het examendossier.
Lichamelijke opvoeding en kunstvakken 1 worden in de derde klas beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'. Het profielwerkstuk wordt in de vierde klas afgerond en beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'. In de overgangsnormen van het derde naar het vierde leerjaar mavo is opgenomen dat in geval een of beide van de afgeronde vakken niet 'voldoende' of 'goed' zijn, de leerling niet kan worden bevorderd naar het vierde leerjaar.

artikel 22 Herkansingen 3 mavo, 4 havo, 4 atheneum en 5 atheneum

1. Elke kandidaat heeft het recht om opnieuw deel te nemen aan de in lid a., b. resp. c. vermelde toetsen van het schoolexamen.
 - a. Voor 3 mavo:
Van de toetsen als bedoeld in artikel 11 lid 2a uit de derde periode van het schoolexamen één toets, ongeacht het oorspronkelijk voor deze toets behaalde cijfer.
Uitgezonderd van herkansing zijn de schriftelijke toetsen bij het vak lichamelijke opvoeding 2 in periode 1 en 2.
 - b. Voor 4 havo:
naar keuze van de kandidaat één van de volgende toetsen:
 - b.1. ■ de theoretische toets uit periode 1 voor het vak maatschappijleer.
■ de theoretische toets uit periode 2 voor het vak maatschappijleer. Deze herkansing wordt afgenomen aan het begin van periode 3.
■ de theoretische toets uit periode 3 voor het vak maatschappijleer kan alleen herkanst worden als het eindcijfer lager dan 6 is. Deze herkansing vindt plaats in de eindtoetsweek.
 - b.2. ■ naar keuze van de kandidaat één van de theoretische toetsen uit periode 2, uitgezonderd maatschappijleer.
 - b.3. ■ naar keuze van de kandidaat één van de theoretische toetsen uit periode 3, uitgezonderd maatschappijleer.
 - c. Voor 4 atheneum:
naar keuze van de kandidaat één van de volgende toetsen:
 - c.1. ■ de theoretische toets uit periode 1 voor het vak maatschappijleer.
■ de theoretische toets uit periode 2 voor het vak maatschappijleer. Deze herkansing wordt afgenomen aan het begin van periode 3.
■ de theoretische toets uit periode 3 voor het vak maatschappijleer kan alleen herkanst worden als het eindcijfer lager dan 6 is. Deze herkansing vindt plaats in de eindtoetsweek.
 - d. Voor 5 atheneum:
 - d.1. ■ naar keuze van de kandidaat één van de theoretische toetsen uit periode 2.
 - d.2. ■ naar keuze van de kandidaat één van de theoretische toetsen uit periode 3.
2. Het recht op herkansing geldt ongeacht het in eerste instantie behaalde cijfer. Het hoogst behaalde cijfer telt mee voor de bepaling van het eindcijfer schoolexamen. Wanneer een toets uit meerdere onderdelen bestaat omvat de herkansing alle onderdelen. De regel "het hoogste cijfer telt" betreft in dit geval uitsluitend het resultaat van de gehele toets.

3. Vóór het tijdstip waarop de herkansing moet worden aangevraagd wordt de kandidaat op de hoogte gesteld van de in eerste instantie door hem behaalde toetscijfers. De kandidaat die een herkansing wenst, geeft zich hiervoor op bij het verantwoordelijke lid van de schoolleiding middels een daarvoor bestemd (digitaal) formulier.
4. Het tijdstip waarop de aanvraag voor de herkansingen uiterlijk ingeleverd moet zijn en de datum waarop de herkansing plaats vindt, worden tijdig schriftelijk aan de kandidaten meegedeeld. Een kandidaat die de herkansing te laat aanvraagt, heeft geen recht meer op deelname aan de herkansing.
5. Een kandidaat die door ziekte of andere geldige reden de oorspronkelijke toets heeft gemist, heeft geen recht meer op deelname aan de herkansing van die toets.
6. Alle praktische toetsen, de praktische onderdelen voor de vakken tekenen, muziek, en natuur leven en technologie, alsmede het profielwerkstuk zijn van de herkansingsregeling uitgesloten.
7. Indien een kandidaat ongeoorloofd lessen in ongeacht welk vak verzuimt, dan wel zich op een andere wijze onttrekt aan de verplichtingen die uit het onderwijs voortvloeien, kan de schoolleiding hem naast het treffen van de gebruikelijke maatregelen, het recht ontzeggen op deelname aan de herkansingsregeling van het schoolexamen.
8. De schoolleiding kan een kandidaat, aan wie op grond van artikel 7 lid 2a voor een toets het cijfer 1 is toegekend, toestaan de betreffende toets over te maken, waarbij het in dit artikel onder 1. genoemde recht op herkansing met één toets in mindering wordt gebracht. De schoolleiding stelt de kandidaat, en indien deze minderjarig is, zijn ouders of verzorgers, hiervan schriftelijk in kennis.
9. In gevallen van overmacht kan de schoolleiding de herkansing voor een of meer toetsen uitsluiten.
10. In bijzondere gevallen kan de schoolleiding een kandidaat of een groep kandidaten, naast het in lid 1 geformuleerde recht op herkansing, een extra herkansing voor een bepaalde toets van het schoolexamen toestaan.

artikel 23 Doubleren

1. Voor 3 mavo:
Voor een kandidaat die voor de tweede maal het onderwijs in 3 mavo volgt, vervallen alle resultaten voor het schoolexamen die in het eerste jaar zijn behaald. Dat betekent dus dat alle handelingsdelen voor de vakken lichamelijk opvoeding en kunstvakken 1 moeten worden overgedaan.
De leerling mag evenwel het profielwerkstuk waarmee hij in het eerste jaar een aanvang heeft gemaakt, afronden in het tweede jaar.
2. Voor 4 havo:
Voor alle vakken vervallen de resultaten van zowel de voortgangstoetsen als de schoolexamenonderdelen die in het eerste jaar in 4 havo zijn behaald. Dat betekent dus dat alle theoretische toetsen, praktische toetsen en handelingsdelen moeten worden overgedaan.
3. Voor 4 atheneum:
Voor een kandidaat die voor de tweede maal het onderwijs in 4 atheneum volgt, vervallen alle resultaten van zowel alle voortgangstoetsen als alle schoolexamenonderdelen die in het eerste jaar in het betreffende leerjaar zijn behaald. Dat betekent dus dat alle theoretische toetsen, praktische toetsen en handelingsdelen moeten worden overgedaan.
4. Voor een kandidaat die voor de tweede maal het onderwijs in 5 atheneum volgt vervallen alle resultaten van zowel alle voortgangstoetsen als alle schoolexamenonderdelen die in het eerste jaar in 5 atheneum zijn behaald. Dat betekent dus dat alle theoretische toetsen, praktische toetsen en handelingsdelen moeten worden overgedaan.
De resultaten voor het schoolexamen die in 4 atheneum zijn behaald blijven wel deel uitmaken van het examendossier.
4. Ingeval een kandidaat een vrijstelling krijgt als bedoeld onder 1 draagt de schoolleiding hem voor de vrijgekomen tijd aanvullende studielast op. Het kan hierbij gaan om extra onderdelen voor een vak dat de leerling al heeft, om extra oefening voor een vak waar hij zwak in is, of om een of meer niet vakgebonden activiteiten.
5. Aan leerlingen die het onderwijs in enig leerjaar voor de tweede maal volgen, worden ten aanzien van de onderdelen van het examendossier die vervallen op grond van het in lid 1, 2 en 3 gestelde, in het tweede jaar geen ten opzichte van de andere kandidaten aanvullende eisen gesteld.
Waar dit noodzakelijk of gewenst is kunnen de opdrachten voor praktische toetsen en handelingsdelen voor deze kandidaten inhoudelijk wel afwijken van de opdrachten voor de andere kandidaten; ze kunnen echter niet moeilijker zijn of groter van omvang. Ook worden er geen andere eisen gesteld ten aanzien van de beoordeling.

artikel 23a Bijzondere situaties

In afwijking van artikel 6 lid 5 kan het bevoegd gezag een leerling uit het vierde leerjaar van havo of het vijfde leerjaar van atheneum toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen. In dat geval gelden de volgende bepalingen.

- a. Het schoolexamen in de betreffende vakken wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen in dat voorlaatste leerjaar.
- b. Voor de betreffende vakken geldt niet het PTA van het cohort waartoe de kandidaat behoort (PTA-voorexamen), maar het PTA van het cohort dat regulier het eindexamen doet (PTA-examen).
- c. De directeur stelt voor dit PTA-examen een zodanig tijdschema op dat het schoolexamen volgens het in lid a. bepaalde wordt afgesloten. Het is hierbij mogelijk dat bepaalde toetsen worden gecombineerd.
- d. De in het PTA-examen opgenomen herkansingsregelingen voor het schoolexamen blijven onverkort van kracht, waarbij de tijdstippen waarop de toetsen daadwerkelijk worden afgelegd niet van belang zijn. De kandidaat bepaalt dus bij elke mogelijkheid voor herkansing of hij kiest voor een vak uit PTA-examen of dat hij later kiest voor een vak uit het PTA-voorexamen.
- e. Voor het centraal examen gelden artikelen 28 t/m 35.
- f. De kandidaat legt het centraal examen in de betreffende vakken af in het eerste tijdvak van het voorlaatste leerjaar. Wanneer de kandidaat om geldige redenen gebruik moet maken van het tweede tijdvak van het centraal examen, is dit het tweede tijdvak van het voorlaatste leerjaar. Wanneer de kandidaat om geldige redenen gebruik moet maken van het derde tijdvak, is dit het derde tijdvak dat direct aansluit aan het voorlaatste leerjaar.
- g. Zodra van de betreffende vakken de eindcijfers zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder vermelding van het in lid h. bepaalde.
- h. Het in artikel 39 geformuleerde recht om voor één vak het centraal examen opnieuw af te leggen geldt voor deze kandidaat voor het gehele examen. De kandidaat kan er dus na bekendmaking van de betreffende eindcijfers in het voorlaatste leerjaar voor kiezen het centraal examen in één van deze vakken opnieuw af te leggen, óf hij kan ervoor kiezen zijn herkansingsrecht te gebruiken in het laatste leerjaar voor één van de vakken waarin hij dan het centraal examen aflegt. De kandidaat kan niet in het laatste leerjaar alsnog kiezen voor het opnieuw afleggen van een centraal examen dat hij al in het voorlaatste leerjaar heeft afgelegd.
- i. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste leerjaar wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekend gemaakt.
- j. Indien de kandidaat in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste leerjaar en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen zowel alle in dat jaar behaalde school-examenresultaten als de resultaten in het vak/de vakken die zijn behaald met het centraal examen.

artikel 23b Van het derde leerjaar havo naar het vierde leerjaar mavo

Kunstvakken 1

Een leerling die van het derde leerjaar havo naar het vierde leerjaar mavo gaat, moet voor kunstvakken 1 een gedeelte van het programma voor Culturele en Kunstzinnige Vorming inhalen. Deze opdracht wordt zo mogelijk in de laatste weken van het derde leerjaar uitgevoerd. Indien dat niet mogelijk is gebeurt dit zo spoedig mogelijk gedurende het vierde leerjaar. De opdracht moet zijn afgerond voor de herfstvakantie.

Economie

De leerling die het profiel Economie heeft gekozen, mag het cijfer dat hij in 3 havo heeft behaald voor de Praktische Opdracht economie laten meetellen als het cijfer voor de Praktische Opdracht die in 3 mavo is afgerond. Hij heeft het recht om de Praktische Opdracht economie in 4 mavo te herkansen. De leerling moet gebruikmaking van dit recht binnen twee weken na aanvang van het schooljaar bekend maken bij de teamleider en de vakdocent. De herkansing moet zijn afgerond voor de herfstvakantie.

Profielwerkstuk

Een leerling die van het derde leerjaar havo naar het vierde leerjaar mavo gaat, moet in de eerste helft van het vierde leerjaar een profielwerkstuk maken. De afronding geschiedt gelijktijdig met die van de andere leerlingen.

HOOFDSTUK VII REGELINGEN VOOR EXAMENKLASSEN

Geldend voor:

3 mavo	4 mavo	4 havo	5 havo	4 atheneum	5 atheneum	6 atheneum
--------	--------	--------	--------	------------	------------	------------

artikel 24 Herkansingen

1. **Herkansingen 4 mavo**
Elke kandidaat van het leerjaar 4 mavo heeft het recht om opnieuw deel te nemen aan de volgende toetsen van het schoolexamen in 4 mavo:
 - a. naar keuze van de kandidaat: één theoretische toets uit periode 1 van het schoolexamen in 4 mavo, én
 - b. naar keuze van de kandidaat: één theoretische toets uit periode 2 van het schoolexamen in 4 mavo, én
 - c. naar keuze van de kandidaat: één theoretische toets uit periode 3 van het schoolexamen in 4 mavo. Hierbij wordt de kijk-luistertoets voor de moderne vreemde talen tot periode 3 gerekend.
 - d. **Herexamen maatschappijleer**
Elke kandidaat die voor het vak maatschappijleer een eindcijfer lager dan 6 heeft behaald, heeft na bekendmaking van dit cijfer recht op een herexamen in dit vak. Dit herexamen bestaat uit een theoretische toets. De stof voor deze toets is omschreven in het vakgedeelte voor maatschappijleer van het P.T.A.
Op grond van het cijfer voor deze toets wordt een nieuw eindcijfer voor maatschappijleer berekend op de wijze die in het vak gedeelte is aangegeven. Bij deze berekening blijven de cijfers van de prestaties ongewijzigd. Als definitief eindcijfer voor maatschappijleer geldt het hoogste van het oorspronkelijke eindcijfer en het eindcijfer na het herexamen.
2. **Herkansingen 5 havo**
Elke kandidaat van het leerjaar 5 havo heeft het recht om opnieuw deel te nemen aan de volgende toetsen van het schoolexamen in 5 havo:
 - a. naar keuze van de kandidaat: één theoretische toets uit periode 1 van het schoolexamen in 5 havo, én
 - b. naar keuze van de kandidaat: één theoretische toets uit periode 2 van het schoolexamen in 5 havo, én
 - c. naar keuze van de kandidaat: uit periode 3 van het schoolexamen in 5 havo:
 - één theoretische toets voor een vak anders dan een taal, of
 - een of twee theoretische toetsen voor dezelfde taal. Hierbij wordt de kijk-luistertoets voor de moderne vreemde talen tot periode 3 gerekend.
3. **Herkansingen 6 atheneum**
Elke kandidaat van het leerjaar 6 atheneum heeft het recht om opnieuw deel te nemen aan de volgende toetsen van het schoolexamen in 6 atheneum:
 - a. naar keuze van de kandidaat: één theoretische toets uit periode 1 van het schoolexamen in 6 atheneum, en
 - b. naar keuze van de kandidaat: één theoretische toets uit periode 2 van het schoolexamen in 6 atheneum, én
 - c. naar keuze van de kandidaat: uit periode 3 van het schoolexamen in 6 atheneum: één theoretische toets voor een vak anders dan een moderne vreemde taal, óf een of twee theoretische toetsen voor dezelfde moderne vreemde taal. Hierbij wordt de kijk-luistertoets voor deze talen tot periode 3 gerekend.
4. Het recht op herkansing geldt ongeacht het in eerste instantie behaalde cijfer. Het hoogst behaalde cijfer telt mee voor de bepaling van het eindcijfer schoolexamen. Wanneer een toets uit meerdere onderdelen bestaat omvat de herkansing alle onderdelen. De regel "het hoogste cijfer telt" betreft in dit geval uitsluitend het resultaat van de gehele toets.
5. Vóór het tijdstip waarop de herkansing moet worden aangevraagd wordt de kandidaat op de hoogte gesteld van de in eerste instantie door hem behaalde toetscijfers. De kandidaat die een herkansing wenst, geeft zich hiervoor op bij het verantwoordelijke lid van de schoolleiding middels een daarvoor bestemd (digitaal) formulier.

6. Het tijdstip waarop de aanvraag voor de herkansingen uiterlijk ingeleverd moet zijn en de datum waarop de herkansing plaats vindt, worden tijdig schriftelijk aan de kandidaten meegedeeld. Een kandidaat die de herkansing te laat aanvraagt, heeft geen recht meer op deelname aan de herkansing.
7. Een kandidaat die door ziekte of andere geldige reden de oorspronkelijke toets heeft gemist, heeft geen recht meer op deelname aan de herkansing van die toets.
8. Alle praktische toetsen, de praktische onderdelen voor de vakken Tekenen, Bewegen, Sport en Maatschappij en Natuur, Leven en Technologie, alsmede het profielwerkstuk zijn van de herkansingsregeling uitgesloten.
9. Indien een kandidaat ongeoorloofd lessen in ongeacht welk vak verzuimt, dan wel zich op een andere wijze onttrekt aan de verplichtingen die uit het onderwijs voortvloeien, kan de schoolleiding hem naast het treffen van de gebruikelijke maatregelen, het recht ontzeggen op deelname aan de herkansingsregeling van het schoolexamen.
10. De schoolleiding kan een kandidaat, aan wie op grond van artikel 7 lid 2a voor een toets het cijfer 1 is toegekend, toestaan de betreffende toets over te maken, waarbij het in dit artikel onder 1. genoemde recht op herkansing met één toets in mindering wordt gebracht. De schoolleiding stelt de kandidaat, en indien deze minderjarig is, zijn ouders of verzorgers, hiervan schriftelijk in kennis.
11. In gevallen van overmacht kan de schoolleiding de herkansing voor een of meer vakken uitsluiten.
12. In bijzondere gevallen kan de schoolleiding een kandidaat of een groep kandidaten, naast het in lid 1 geformuleerde recht op herkansing, een extra herkansing voor een bepaalde toets van het schoolexamen toestaan.

artikel 25 Doubleren in 4 mavo, 5 havo en 6 atheneum

1. Een kandidaat die voor de tweede maal het onderwijs in 4 mavo volgt en in het eerste jaar in 4 mavo voor het profielwerkstuk de beoordeling 'voldoende' of 'goed' heeft gekregen, wordt in dat tweede jaar vrijgesteld van het maken van het profielwerkstuk.
Voorwaarde voor deze vrijstelling is wel dat het profielwerkstuk blijft voldoen aan de wettelijke eisen als genoemd in artikel 6.
Een kandidaat die voor de tweede maal het onderwijs in 4 mavo volgt en in het eerste jaar in 4 mavo voor maatschappijleer een 7 of hoger heeft gekregen, wordt in dat tweede jaar vrijgesteld van het volgen van het vak maatschappijleer.
Voor alle andere vakken en in alle andere gevallen vervallen alle resultaten van de schoolexamenonderdelen die in het eerste jaar in 4 mavo zijn behaald. Dat betekent dus dat alle prestaties, theoretische toetsen, en handelingsdelen van het vierde leerjaar moeten worden overgedaan.
De onderdelen van het schoolexamen die in 3 mavo zijn afgelegd blijven wel een onderdeel van het examendossier. De beoordelingen die hiervoor zijn behaald blijven dus gehandhaafd.
2. Wanneer een kandidaat voor de tweede maal het onderwijs in 5 havo volgt, vervallen alle resultaten van de schoolexamenonderdelen die in het eerste jaar in 5 havo zijn behaald. Dat betekent dus dat alle theoretische toetsen, praktische toetsen en handelingsdelen in 5 havo moeten worden overgedaan. Dit geldt ook voor vakken waarvoor geen centraal examen wordt afgenomen (te weten NLT en BSM).
De onderdelen van het schoolexamen die in 4 havo zijn behaald blijven wel een onderdeel van het examendossier.
3. Wanneer een kandidaat voor de tweede maal het onderwijs in 6 atheneum volgt, vervallen alle resultaten van de schoolexamenonderdelen die in het eerste jaar in 6 atheneum zijn behaald. Dat betekent dus dat alle theoretische toetsen, praktische toetsen en handelingsdelen in 6 atheneum moeten worden overgedaan. Dit geldt ook voor vakken waarvoor geen centraal examen wordt afgenomen (te weten NLT en BSM).
De onderdelen van het schoolexamen die in 4 en 5 atheneum (inclusief de bijbehorende herkansing die in 6 atheneum is afgenomen) zijn behaald blijven wel een onderdeel van het examendossier.

3. Het profielwerkstuk
 - a. In uitzondering op het gestelde in lid 1 en 2 van dit artikel kan het in het eerste jaar in 5 havo resp. 6 atheneum gemaakte profielwerkstuk met het bijbehorende cijfer wel deel uit blijven maken van het examendossier wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - het cijfer dat voor het profielwerkstuk is behaald is 6 of hoger, én
 - het combinatiecijfer dat met dit cijfer is behaald is 6 of hoger.In alle andere gevallen vervalt het in het eerste jaar gemaakt profielwerkstuk, en moet het profielwerkstuk dus opnieuw worden gemaakt.
 - b. Wanneer aan deze voorwaarden is voldaan meldt de kandidaat binnen één week na het begin van het schooljaar schriftelijk aan de schoolleiding of hij gebruik maakt van de mogelijkheid het eerder gemaakte profielwerkstuk met het bijbehorende cijfer onderdeel te laten blijven uitmaken van het examendossier, of dat hij het profielwerkstuk opnieuw maakt.
 - c. Wanneer een kandidaat in het tweede jaar het profielwerkstuk opnieuw maakt kan de begeleidende docent toestaan dat bepaalde activiteiten die de kandidaat het eerste jaar voor het profielwerkstuk heeft uitgevoerd ook deel uitmaken van het nieuwe profielwerkstuk.
5. Aan leerlingen die het onderwijs voor de tweede maal volgen, worden ten aanzien van de onderdelen van het examendossier die vervallen op grond van het in lid 1, 2 of 3 genoemde, in het tweede jaar geen ten opzichte van de andere kandidaten aanvullende eisen gesteld.

Deze kandidaten moeten de handelingsdelen echter wel opnieuw uitvoeren. Waar dit noodzakelijk is kunnen de opdrachten voor deze kandidaten inhoudelijk afwijken van de opdrachten voor de andere kandidaten; ze kunnen echter niet moeilijker zijn of groter van omvang. Ook worden er geen andere eisen gesteld ten aanzien van de beoordeling.
6. Ingeval een kandidaat een vrijstelling krijgt als bedoeld onder lid 1, geeft de schoolleiding hem voor de vrijgekomen tijd aanvullende opdrachten op. Het kan hierbij gaan om extra onderdelen voor een vak dat de leerling al heeft, om extra oefening voor een vak waar hij zwak in is, of om een of meer niet vakgebonden activiteiten.

artikel 26 Afsluiting schoolexamen

1. Voor de aanvang van het centraal examen maakt de directeur aan de kandidaat bekend:
 - a. welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen;
 - b. de beoordeling van de vakken en onderdelen van vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld.
 - c. de beoordeling van het profielwerkstuk.
2. Kandidaten die in meer vakken examen afleggen dan volgens het examenbesluit noodzakelijk is, melden direct na afsluiting van het schoolexamen schriftelijk aan de directeur in welke vakken zij het centraal examen zullen afleggen. Hierbij houden zij zich aan de verplichtingen die het examenbesluit aan de samenstelling van de profielen geeft. Deze keuze van de kandidaat is definitief; de vakken waarin de kandidaat besluit geen centraal examen af te leggen behoren vanaf dat moment niet meer tot het examen en het examendossier.

HOOFDSTUK VIII HET CENTRAAL EXAMEN

Geldend voor:

3 mavo	4 mavo	4 havo	5 havo	4 atheneum	5 atheneum	6 atheneum
--------	--------	--------	--------	------------	------------	------------

artikel 28 Centraal examen

1. Het centraal examen kent drie tijdvakken, het eerste, het tweede en het derde tijdvak.
2. Het eerste en tweede tijdvak van het centraal examen worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. Het derde tijdvak wordt aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door het CvTE.
4. De minister kan vakken aanwijzen waarvoor het centraal examen in het tweede tijdvak door het CvTE wordt afgenomen.

artikel 29 Gecommitteerden centraal examen

1. De minister wijst voor elke school voor mavo, havo en atheneum voor elk vak waarin centraal examen wordt afgenomen een of meer gecommitteerden aan. Deze aanwijzing geldt tot na afloop van het tweede tijdvak.
2. In afwijking van het eerste lid worden voor het praktisch gedeelte van het centraal examen mavo voor het vak tekenen geen gecommitteerden aangewezen. Voor deze toets wijst de directeur een tweede examinerator aan.

artikel 30 Toelating tot het centraal examen

1. Een kandidaat wordt slechts tot het centraal examen toegelaten wanneer hij het schoolexamen heeft afgesloten. Op grond van artikel 17 houdt dit in dat:
 - a. voor het profielwerkstuk de beoordeling 'voldoende' of 'goed' is gegeven (geldt alleen voor 4 mavo);
 - b. voor het vak lichamelijke opvoeding de beoordeling 'voldoende' of 'goed' is gegeven;
 - c. voor alle andere vakken en het profielwerkstuk een eindcijfer voor het schoolexamen is vastgesteld en alle handelingsdelen naar behoren zijn voldaan.
2. De directeur zendt tenminste drie dagen voor de aanvang van de centrale examens in het eerste tijdvak, aan de inspectie een lijst waarop voor iedere kandidaat vermeld staat in welke vakken hij centraal examen zal afleggen en welke cijfers de kandidaat voor het schoolexamen heeft behaald.
3. Het bevoegd gezag kan in afwijking van het eerste lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
4. Indien het bevoegd gezag gebruik maakt van de afwijkingsbevoegdheid in het derde lid, zendt het de resultaten die zijn behaald met het schoolexamen of profielwerkstuk zo spoedig mogelijk aan de inspectie dan wel DUO.

artikel 31 Toetsen centraal examen

1. Voor elk vak waarvoor het examen een centraal examen omvat, wordt voor het centraal examen één schriftelijke toets afgenomen. Het is mogelijk dat bepaalde toetsen van het centraal examen digitaal worden afgenomen.
Voor het vak tekenen in de mavo (behorend tot de kunstvakken II) bestaat het centraal examen uit een centraal praktisch examen (CPE) en een centraal schriftelijk examen (CSE).
2. De minister stelt een College voor Toetsen en Examens (CvTE) in dat die onder meer tot taak heeft:
 - a. het vaststellen van het aantal toetsen, de tijdsduur en de aard van de toetsen, overeenkomstig het examenprogramma;
 - b. het vaststellen van het tijdstip van de toetsen, de wijze waarop en de vorm waarin de toetsen worden afgenomen;
 - c. het tot stand brengen en vaststellen van de opgaven;
 - d. het tot stand brengen en bij regeling vaststellen van de beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores;
 - e. het geven van regels voor de omzetting van de scores in cijfers;
 - f. het tot stand brengen en bij regeling vaststellen van syllabi, overeenkomstig het examenprogramma;
 - g. het geven van regels met betrekking tot de hulpmiddelen die gebruikt mogen worden bij het maken van de opgaven (zie artikel 20 lid 2).
3. De directeur zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd.
4. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan kandidaten geen mededelingen van welke aard dan ook aangaande de opgaven gedaan, uitgezonderd de door het CvTE vastgestelde errata.
5. De toezichthouders bij het centraal examen maken een proces-verbaal op. Hierin wordt opgenomen:
 - a. het begin en eindtijdstip van de betreffende zitting
 - b. welke kandidaten aanwezig waren
 - c. welke kandidaten te laat kwamen, onder vermelding van het tijdstip van binnenkomst
 - d. het tijdstip waarop elke kandidaat zijn werk inlevert en de examenruimte verlaat
 - e. eventuele bijzonderheden die zich tijdens de zitting voordoen.De toezichthouders leveren dit proces-verbaal met het gemaakte examenwerk in bij de directeur.
6. De aan de kandidaten voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.
7. Ten aanzien van een of meer zittingen van het centraal examen kan worden bepaald dat de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken inleveren bij een van degenen die toezicht houden.
8. Tenminste een week voor de aanvang van het centraal examen wordt aan de kandidaten een reglement uitgereikt betreffende de gang van zaken en de te volgen procedures bij de toetsen van het centraal examen. Dit reglement is een onderdeel van het examenreglement.
9. Tenminste een week voor de aanvang van het centraal examen ontvangen alle examinatoren en toezichthouders die betrokken zijn bij het centraal examen een reglement betreffende de gang van zaken en de te volgen procedures bij de toetsen van het centraal examen. Dit reglement vormt een onderdeel van het examenreglement.

artikel 31a Gang van zaken tijdens de zittingen van het centraal examen

1. In het examenrooster is aangegeven op welke tijd het Centraal Examen voor de verschillende vakken wordt afgenomen. De examens beginnen om 9.00 uur en om 13.30 uur. De kandidaat is 15 minuten vóór deze tijdstippen in de zaal aanwezig bent in verband met officiële aankondigingen, te geven instructies, uitdelen van de benodigde papieren e.d.
2. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk 30 minuten na het begin van de zitting tot de examenruimte worden toegelaten. De gemiste tijd mag niet worden ingehaald. Een kandidaat die meer dan een half uur te laat komt, mag niet meer tot de zitting worden toegelaten en wordt in het gunstigste geval verwezen naar het tweede tijdvak om de betreffende toets in te halen.
3. Tassen, jassen en hoofddeksels mogen niet meegenomen worden naar de examenzaal. Dat geldt ook voor apparatuur die voor communicatie of gegevensopslag gebruikt kunnen worden (mobiele telefoon, smartwatch).
4. De kandidaat gedraagt zich in en om de examenruimte rustig, zowel voor, tijdens als na de examen-zitting.

5. De kandidaat neemt plaats aan de tafel die hem wordt aangewezen. Met kaartjes is aangegeven waar leerlingen zitten met extra tijd of leerlingen die gebruik maken van Kurzweil e.d.
6. Tijdens het uitdelen van de opgaven heerst er volkomen rust in de examenruimte. De kandidaat mag pas aan het examenwerk beginnen als de toezichthouder daarvoor het sein geeft.
7. Het examenwerk wordt gemaakt op papier, gewaarmerkt en verstrekt door de school. Als speciaal uitwerkingenpapier vereist is, zorgt de school hiervoor. Ook kladpapier wordt verstrekt. Het meeneemen van eigen kladpapier is niet toegestaan.
8. De kandidaat schrijft op elk vel van zijn uitwerkingen zijn naam, zijn examenummer, de naam van de examinerator en het aantal vellen dat hij inlevert. De kandidaat is verantwoordelijk voor het inleveren van al je werk, ook als dit aan het eind van de zitting door de toezichthouder wordt opgehaald. Een niet ingeleverd vel kan niet later alsnog worden ingeleverd.
9. De kandidaat levert kladpapier niet in ter correctie. Als hij kladpapier wel inlevert, dan moet hij zich realiseren, dat dit ingeleverde kladpapier als normaal examenpapier wordt behandeld; *alles* wat op dit kladpapier staat wordt dus beoordeeld als examenwerk.
10. Schrijven met potlood is, behalve bij het tekenen van grafieken en dergelijke, niet toegestaan. Corrigeren met correctievloeistoffen, correctietape en dergelijke is niet toegestaan.
11. De kandidaat neemt het basispakket aan hulpmiddelen mee (zie artikel 20 lid 2). In de Examengids die in april aan de kandidaat wordt uitgereikt, is aangegeven welke bijzondere hulpmiddelen de kandidaat zelf dient mee te nemen en voor welke de school zorgt. Het is niet toegestaan tijdens het examen hulpmiddelen van andere kandidaten te lenen.
De kandidaat is ervoor verantwoordelijk dat de hulpmiddelen geen bijgeschreven informatie of ingelegde papieren bevatten. Wanneer dit tijdens of na de zitting toch het geval blijkt te zijn maak hij zich schuldig aan een onregelmatigheid als genoemd het artikel 7.
Voor de aanvang van het examen kunnen de toezichthouders controleren of de meegebrachte hulpmiddelen aan alle gestelde voorwaarden voldoen. Tijdens het examen kunnen steekproeven genomen worden.
12. Het is een kandidaat niet toegestaan zelf extra examenpapier te halen. Hij vraagt door handopsteken om extra papier aan een van de surveillanten.
13. Zonder toestemming van een surveillant mag een kandidaat de examenzaal niet verlaten. Alleen wanneer toiletbezoek dringend noodzakelijk is, meldt de kandidaat dat door handopsteken bij een van de surveillanten. Deze begeleidt de kandidaat naar buiten zodat de kandidaat geen informatiebronnen van buiten kan raadplegen.
14. Het is niet toegestaan het examenwerk in te leveren in het eerste uur van de examenzitting. Afhankelijk van de situatie kan de hoofdsurveillant beslissen dat een kandidaat de examenruimte gedurende het laatste kwartier van de zitting niet mag verlaten.
15. Aan een aantal kandidaten is formeel verlenging van examentijd toegekend. Deze verlenging bedraagt per zitting 30 minuten.
16. Als een kandidaat het examenwerk heeft ingeleverd en de examenruimte heeft verlaten, is het onder geen enkele voorwaarde toegestaan om terug te keren om een (vergeten) deel af te maken.
17. Deelname aan een examenzitting betekent dat het eenmaal gemaakte werk zijn geldigheid behoudt. Een kandidaat kan zich achteraf niet beroepen op ziekte of op andere factoren in de persoonlijke sfeer, die een negatieve invloed op de uitslag van het examenonderdeel gehad kunnen hebben.
18. De kandidaat die tijdens een zitting onwel wordt, kan onder begeleiding het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de directeur of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten.
Indien de kandidaat na enige tijd hervat, kan na overleg met de inspectie de gemiste tijd aan het einde van de zitting worden ingehaald.
Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, kan de directeur, zo mogelijk mede op grond van een medische verklaring, aan de inspecteur verzoeken te beslissen, dat het voor een deel gemaakt werk ongeldig is. De kandidaat mag, indien de inspecteur het werk ongeldig verklaart, in het tweede tijdvak opnieuw aan de desbetreffende zitting deelnemen.
19. Wanneer een kandidaat om een geldige reden een zitting van het Centraal Examen moet verzuimen moet dit voor de aanvang van de zitting aan de schoolleiding worden gemeld. Of een reden als geldig kan worden aangemerkt beslist de directeur. Binnen vier dagen moet de kandidaat bij de schoolleiding een schriftelijke verklaring van zijn ouders/verzorgers inleveren met de reden van het verzuim.

artikel 32 Verhinderings centraal examen

1. Indien een kandidaat om een geldige reden ter beoordeling van de directeur is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak van het centraal examen tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen voor ten hoogste twee toetsen per dag alsnog te voltooien.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het CvTE zijn examen te voltooien.
3. Onder geldige reden wordt verstaan: ziekte of andere ernstige van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheden. De kandidaat of zijn ouder, voogd of verzorger meldt dit voor aanvang van de toets bij de directeur. Binnen vier dagen moet de kandidaat of, indien deze minderjarig is zijn ouders, voogden of verzorgers, bij de directeur een schriftelijke verklaring inleveren met de reden van het verzuim.
4. Wanneer een kandidaat zonder geldige reden een toets van het centraal examen verzuimt maakt hij zich schuldig aan een onregelmatigheid als bedoeld in artikel 7 van dit reglement.

artikel 33 Beoordeling toetsen centraal examen

1. De toetsen van het centraal examen worden door de examiner en de gecommiteerde in overleg beoordeeld met een score. Zij passen hierbij de door het CvTE vastgestelde beoordelingsnormen toe. Van deze vaststelling is geen beroep mogelijk.
2. Aan de hand van de door het CvTE hiervoor vastgestelde regels stelt de directeur op grond van deze score het cijfer voor het centraal examen in een vak vast. Deze cijfers worden uitgedrukt in een getal met één decimaal uit de reeks van 1 tot en met 10.
3. Bij het maken van het praktische gedeelte van het centraal examen tekenen in 4 mavo is de examiner aanwezig. Hij beoordeelt de prestaties tijdens het maken van de praktijkopgaven en legt zijn bevindingen over de verrichtingen van de kandidaat schriftelijk vast volgens de richtlijnen van de CvTE. Examiner en tweede examiner stellen vervolgens op basis van de beoordelingsnormen van het CvTE in overleg een score vast voor het werk. Van deze vaststelling is geen beroep mogelijk.
4. De voor de toets door de examiner en gecommiteerde vastgestelde score of cijfer wordt niet met de kandidaat besproken. De kandidaat heeft ook geen recht op bespreking van het door hem gemaakte werk.
De kandidaat of, indien hij minderjarig is, zijn ouders, voogden of verzorgers kunnen wel bij de directeur om inzage in dit werk verzoeken. Zie voor het reglement voor inzage van het werk van het centraal examen artikel 44.
5. De examinatoren die bij het centraal examen zijn betrokken ontvangen tenminste een week voor de aanvang van het centrale examen een reglement voor de gang van zaken en te volgen procedures met betrekking tot de beoordeling en cijfervaststelling voor de toetsen van het centraal examen. Dit reglement vormt een onderdeel van het examenreglement.
6. Voor de vakken waarvoor het centraal examen door het CvTE wordt afgenomen vindt ook de beoordeling van dit examen plaats door het CvTE. Het CvTE deelt de door de kandidaten behaalde cijfers aan de directeur mee.

artikel 34 Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen; onvoorziene omstandigheden centraal examen

1. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor een of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.
In dergelijk geval verzoekt de inspectie het CvTE nieuwe opgaven vast te stellen en bepaalt op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.
2. Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in één of meer vakken aan één of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, beslist de minister hoe alsdan moet worden gehandeld.

artikel 35 Noodscenario centraal examen

Voor eventualiteiten waarbij de geheimhouding van examens geschonden is of afname niet mogelijk is, stellen de examenorganisaties een calamiteitenplan op.

In het meest ingrijpende scenario kunnen één of meer centrale examens worden uitgesteld en kan het eerste en tweede tijdvak zich uitstrekken tot het moment van de vroegste zomervakantie in het betreffende schooljaar, zoals door de minister vastgesteld.

HOOFDSTUK IX UITSLAG, HERKANSING EN DIPLOMERING

Geldend voor:

3 mavo	4 mavo	4 havo	5 havo	4 atheneum	5 atheneum	6 atheneum
--------	--------	--------	--------	------------	------------	------------

artikel 36 Eindcijfers

1. Voor elk vak waarin examen wordt afgelegd, met uitzondering van lichamelijke opvoeding, wordt een eindcijfer bepaald. Dit eindcijfer wordt voor alle vakken uitgedrukt in een cijfer uit de reeks van 1 tot 10.
2. Voor een vak waarvoor het examen zowel een schoolexamen als een centraal examen omvat, is het eindcijfer het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt het, indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Voor een vak waarvoor het examen alleen uit een schoolexamen bestaat is het eindcijfer gelijk aan het cijfer voor het schoolexamen. Dit cijfer wordt vastgesteld conform het gestelde in artikel 17 lid 1b.
4. Voor het profielwerkstuk op havo en vwo wordt eveneens een eindcijfer vastgesteld. Dit cijfer is vastgesteld conform het gestelde in artikel 17.4.
Voor het profielwerkstuk op mavo wordt een beoordeling gegeven conform het gestelde in artikel 17.4.

artikel 37 Uitslag havo en atheneum

1. Na afloop van het centraal examen stellen de directeur en de secretaris van het eindexamen de uitslag vast. Zij vergewissen zich er hierbij van dat het examen de in het examenbesluit voorgeschreven vakken omvat.
2. De uitslag luidt: 'geslaagd voor het eindexamen' of 'afgewezen voor het eindexamen'.
3. Een kandidaat die eindexamen havo of atheneum heeft afgelegd is geslaagd indien:
 - 3.1 a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is, én
 - b. hij voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, wiskunde B of wiskunde C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak dan wel vakken, genoemd in dit subonderdeel als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
 - c. hij onverminderd onderdeel b.:
 - 1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald; of
 - 2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
 - 3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt; of
 - 4°. voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt;
 - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in lid 3.2, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald; en
 - e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel de kwalificatie «voldoende» of «goed» heeft behaald; en
- 3.2. Bij de uitslagbepaling volgens lid 3.1, wordt het gemiddelde van de eindcijfers van de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald:
havo: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming (ckv) en het profielwerkstuk
vwo: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming (ckv) en het profielwerkstuk

- 3.3. De directeur bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het lid 3.2 als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
4. Een kandidaat die volgens het gestelde in het 3^e lid niet is geslaagd, is afgewezen.
5. Zodra de eindcijfers en de uitslag zijn vastgesteld, maakt de directeur deze schriftelijk aan iedere kandidaat bekend. Op dat moment maakt de directeur ook de eindcijfers bekend aan de kandidaten waarvan nog geen uitslag kan worden vastgesteld. Elke kandidaat krijgt daarbij mededeling van het in artikel 39 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 39, 1e lid, geen toepassing vindt.

artikel 37b Uitslag mavo

1. Na afloop van het centraal examen stellen de directeur en de secretaris van het eindexamen de uitslag vast.
2. De uitslag luidt: 'geslaagd voor het eindexamen' of 'afgewezen voor het eindexamen'.
3. De examenuitslag wordt bepaald op grond van
 - a. de cijfers voor het centraal examen
 - b. de eindcijfers voor alle vakken (inclusief maatschappijleer), en
 - c. de beoordelingen voor het profielwerkstuk, en de vakken: kunstvakken 1 en lichamelijke opvoeding
4. De kandidaat die eindexamen mavo heeft afgelegd, is geslaagd indien het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is, en hij tevens:
 - a. voor het vak Nederlands tenminste het eindcijfer 5 heeft behaald
 - b. hij onverminderd onderdeel a:
 - 1°. voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger, of
 - 2°. voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger, of
 - 3°. voor twee van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger waarvan ten minste één 7 of hoger.
5. In aanvulling op het vierde lid geldt dat het profielwerkstuk en het kunstvak en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel moeten zijn beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'.
6. Zodra de eindcijfers en de uitslag zijn vastgesteld maakt de directeur deze schriftelijk aan iedere kandidaat bekend. Op dat moment maakt de directeur ook de eindcijfers bekend aan de kandidaten waarvan nog geen uitslag kan worden vastgesteld. Elke kandidaat krijgt daarbij mededeling van het in artikel 39 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 39, 1e lid, geen toepassing vindt.

artikel 37c Cum laude

1. Cum laude geslaagd atheneum
Een kandidaat is geslaagd voor het examen vwo met toekenning van het oordeel cum laude als zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. de kandidaat heeft tenminste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel
 - het combinatiecijfer
 - de vakken van het profieldeel
 - het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld
 - b. de kandidaat heeft het eindcijfer 7 of tenminste de kwalificatie 'voldoende' voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling.Het oordeel cum laude wordt op het diploma vermeld.
De afzonderlijke onderdelen van het combinatiecijfer hoeven niet per se minimaal 7 te zijn. Het combinatiecijfer zelf moet wel minimaal 7 zijn.

2. Cum laude geslaagd havo
Een kandidaat is geslaagd voor het examen havo met toekenning van het oordeel cum laude als zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. de kandidaat heeft tenminste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor:
 - de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel
 - het combinatiecijfer
 - de vakken van het profieldeel
 - het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld
 - b. de kandidaat heeft het eindcijfer 6 of tenminste de kwalificatie 'voldoende' voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling.Het oordeel cum laude wordt op het diploma vermeld.
De afzonderlijke onderdelen van het combinatiecijfer hoeven niet per se minimaal 6 te zijn. Het combinatiecijfer zelf moet wel minimaal 6 zijn.
3. Cum laude geslaagd mavo
Een kandidaat is geslaagd voor het eindexamen vmbo theoretische leerweg met toekenning van het judicium cum laude indien zijn examen voldoet aan de volgende voorschriften:
 - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0, berekend op basis van de eindcijfers voor
 - de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
 - het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld
 - b. de kandidaat heeft ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie 'voldoende' voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling.Het oordeel cum laude wordt op het diploma vermeld.

artikel 38 Extra vakken

Wanneer een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan volgens het examenbesluit verplicht is, worden, indien dat nodig is om te slagen, van een of meer vakken de eindcijfers niet betrokken bij het bepalen van de definitieve uitslag. De overblijvende vakken moeten wel blijven voldoen aan de verplichtingen die het examenbesluit aan de inhoud van het examen geeft.

artikel 39 Herkansing centraal examen

1.
 - a. De kandidaat heeft voor één vak waarvoor hij reeds examen heeft afgelegd, na bekendmaking van de eindcijfers het recht om in het tweede tijdvak, of indien artikel 32 1e lid van toepassing is, in het derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen.
 - b. De kandidaat stelt de directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het lid 1.a bedoelde recht.
 - c. Het hoogste van de behaalde cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
2. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar wordt de uitslag definitief vastgesteld. De directeur stelt de kandidaat schriftelijk van deze uitslag op de hoogte.

artikel 40 Diploma en cijferlijst

1. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd een cijferlijst uit waarop zijn vermeld:
 - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen;
 - b. het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk
 - c. de beoordeling van het profielwerkstuk (alleen voor 4 mavo);
 - d. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding ;
 - e. de eindcijfers voor de examenvakken en het profielwerkstuk, almede het combinatiecijfer als vermeld in artikel 37 lid 3.2 en lid 3.3;
 - f. de uitslag van het examen.Het model voor deze cijferlijst wordt door de minister vastgesteld.
2. De directeur reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het examen geslaagde kandidaat een diploma uit waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken. Het model voor het diploma wordt door de minister vastgesteld.

3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan volgens het Eindexamenbesluit verplicht is, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
4. Indien een kandidaat voor een vak is vrijgesteld van het examen, wordt dit vak zonder vermelding van een cijfer op de cijferlijst vermeld.
5. Indien de kandidaat, het centraal examen of een afsluitend schoolexamen in één of meer vakken heeft afgelegd in het voorlaatste leerjaar en vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien, verstrekt de directeur hem een voorlopige cijferlijst.
Op de voorlopige cijferlijst worden, het vak of de vakken waarin de kandidaat centraal examen heeft afgelegd vermeld, alsmede het cijfer van het schoolexamen, het cijfer van het centraal examen en het eindcijfer, met de aantekening of gebruik is gemaakt van de herkansingsmogelijkheid.
De minister stelt het model van de voorlopige cijferlijst vast.
6. De directeur reikt aan de definitief voor het eindexamen afgewezen kandidaat die de school verlaat een officiële cijferlijst uit met de behaalde resultaten.

artikel 41 Terugtrekken voor het examen

Een kandidaat kan zich tot de vóór de laatste voor hem geldende toets van het centraal examen terugtrekken van het examen. Voor een kandidaat die zich heeft teruggetrokken wordt geen uitslag vastgesteld; hij ontvangt dan ook geen diploma of cijferlijst.
De in artikel 25 vermelde regels betreffende doubleren zijn wel van kracht.

HOOFDSTUK X OVERIGE BEPALINGEN EXAMENKLASSEN

Geldend voor:

3 mavo	4 mavo	4 havo	5 havo	4 atheneum	5 atheneum	6 atheneum
--------	--------	--------	--------	------------	------------	------------

artikel 42 Spreiding voltooiing eindexamen (artikel 59 van het Eindexamenbesluit)

1. Het bevoegd gezag kan, de inspectie gehoord, toestaan dat ten aanzien van een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en ten aanzien van een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen voor een deel van de vakken in het ene schooljaar, en voor het andere deel in het daaropvolgende schooljaar wordt afgelegd. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.
2. Het bevoegd gezag geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan het bevoegd gezag hiervan afwijken ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. Artikel 39 (Herkansing centraal examen) is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de eindcijfers, behaald tot en met het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen, zendt het bevoegd gezag aan de inspectie een lijst waarop voor die kandidaat zijn vermeld de gegevens, genoemd in artikel 43 onderdelen a tot en met f.
5. De directeur en de secretaris stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 37.

artikel 43 Gegevensverstrekking

Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de definitieve uitslag stuurt het bevoegd gezag aan de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) een lijst waarop voor alle kandidaten zijn vermeld:

- a. het profiel of de profielen waarop het examen betrekking heeft;
- b. de vakken waarin examen is afgelegd;
- c. de cijfers van het schoolexamen alsmede de titel of het onderwerp van het profielwerkstuk en de vakken waarop het profielwerkstuk betrekking heeft;
- d. de cijfers van het centraal examen;
- e. de eindcijfers;
- f. de uitslag van het eindexamen.

artikel 44 Werk centraal examen; reglement voor bewaren, inzage en vernietiging

1. Het werk van het centraal examen der kandidaten wordt gedurende tenminste 6 maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de directeur.
2. De kandidaat, of als deze minderjarig is, zijn ouders, voogden of verzorgers kunnen de directeur inzage in dit werk verzoeken. Deze inzage geschiedt uitsluitend op school en onder toezicht van de directeur of diens plaatsvervanger.
Bij deze inzage vindt geen discussie plaats over het voor het werk of onderdelen daarvan toegekend aantal punten.
Het werk mag niet gekopieerd worden of buiten het schoolgebouw gebracht worden.
3. Het werk van de kandidaten wordt na de bewaartermijn vernietigd.
4. De kandidaat die voor een vak ten overstaan van het CvTE centraal examen aflegt met geheime opgaven, kan omtrent zijn werk gedurende een periode van zes maanden inlichtingen inwinnen bij het CvTE.

artikel 45 Afgewezen kandidaten

1. Voor een kandidaat die is afgewezen voor het eindexamen havo of atheneum en die het 5e leerjaar havo resp. het 6e leerjaar atheneum overdoet, geldt in aanvulling op artikel 25 dat voor alle vakken waarvoor het examen een centraal examen omvat, de cijfers die hiervoor in het eerste jaar zijn behaald en de bijbehorende eindcijfers vervallen. De kandidaat zal dus het gehele centraal examen in het tweede jaar opnieuw moeten afleggen.
2. Een kandidaat die is afgewezen voor het eindexamen mavo, havo of atheneum en die het dagonderwijs verlaat kan in het vavo alsnog zijn diploma behalen. De kandidaat krijgt hierbij op grond van de behaalde eindcijfers vrijstellingen als vermeld in artikel 46.
Wanneer dit direct aansluitend aan het examenjaar gebeurt waarin de kandidaat is afgewezen, kan dat alleen middels een zogenoemde uitbestedingsovereenkomst tussen de dagschool het R.O.C.
Dit houdt in dat de leerling formeel op de dagschool blijft ingeschreven, maar dat het onderwijs in zijn geheel wordt verzorgd door de afdeling vavo van het R.O.C. Voor een dergelijke uitbesteding is de instemming nodig van zowel de school als het R.O.C.
Nadere informatie hierover is verkrijgbaar bij de schoolleiding of het R.O.C.

artikel 46 Vrijstellingen in het vavo (voortgezet algemeen onderwijs voor volwassenen)

1. Een kandidaat die eindexamen aflegt aan het vavo is:
 - a. vrijgesteld van het examen in een algemeen vak van de theoretische leerweg van het vmbo op grond van het examen vwo, havo of vmbo, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;
 - b. vrijgesteld van het examen in een algemeen vak in het havo op grond van het examen vwo of havo, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald;
 - c. vrijgesteld van het examen in een algemeen vak in het vwo, indien voor het overeenkomstige vak een eindcijfer 6 of hoger is behaald.
 - d. vrijgesteld van het profielwerkstuk, indien hij reeds eerder een profielwerkstuk heeft gemaakt dat betrekking heeft op een of meer vakken van dezelfde schoolsoort, behorende tot het profiel van de kandidaat, en hij daarvoor een eindcijfer 6 of hoger heeft behaald.
2. In aanvulling op de onderdelen a. tot en met c. van het eerste lid is de kandidaat eveneens vrijgesteld indien het eindcijfer 5 of 4 is behaald, mits de kandidaat voldoet aan de voorwaarden van artikel 37 om te slagen voor het eindexamen.
3. De in het eerste en tweede lid genoemde vrijstellingen zijn uitsluitend van toepassing indien na het jaar waarin het eindcijfer of de beoordeling is vastgesteld, nog geen 10 jaren zijn verstreken.
4. Bij de toepassing van dit artikel wordt ten hoogste één cijferlijst, die is uitgereikt aan een school voor voortgezet onderwijs, betrokken.
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften gegeven worden voor de toepassing van dit artikel.

artikel 47 Kopieën van diploma en cijferlijst; diplomaregister

1. De kandidaat heeft een bewaarplicht van zijn (papieren) diploma en cijferlijst.
2. De school kan onder overlegging van het originele diploma en/of cijferlijst kopieën hiervan waarmerken.
3. De school mag geen duplicaten van afgegeven diploma's en cijferlijsten verstrekken. Een verklaring van een eerder door de school afgegeven diploma kan alleen worden afgegeven door DUO.
4. Op de website van DUO (www.duo.nl) kan de betrokkene in het diplomaregister zijn diplomagegevens inclusief de vakken en de ervoor behaalde cijfers raadplegen. Ook kan daarvan een gewaarmerkt digitaal uittreksel worden gemaakt, dat dezelfde waarde heeft als een door de school gewaarmerkte kopie van het diploma. Ook is het mogelijk bij DUO daarvan een papieren versie te bestellen.